

De Gildetrom

Magazine van de Noord-Brabantse schuttersgilden

Eerste kindergildedag Kring Land van Cuijk

Catharinagilde Son
bezoekt Freistadt

6

Jeugd
Franje of fundament

22

Goed resultaat
Jeugdvendeliërs

24

De Guld online
punt NL

27

BELIEN

Uw gildekleding en
toebehoren, perfect op maat
gemaakt in eigen atelier.

Wij zijn gespecialiseerd in sjerpen,
hoeden (in vele modellen, kwaliteiten
en kleur) en gildekousen tot ver over
de knie (alleen bij ons verkrijgbaar).
Ook kunnen logo's (patroonsheiligen)
ingeborduurd worden!

Alle door ons geklede gilden worden
ook door ons onderhouden!

Kerkstraat 20, 3930 Hamont, België
Telefoon: 00 32 - 11 - 44 52 58

LAARZEN LAARZEN L
PLUIMEN-VEREN-PLUI
KOPPELS-RIEMEN-KO
HOEDEN-SHAKO'S-I
UNIFORMSCHOENEN
DANSSCHOENEN DAN
HISTORISCHE-SCHOE
GILDESCHOENEN GI
OVERSCHOENEN G
HANDSCHOENEN HAN
OPERA-OPERETTE-SC

VAN BEERS B.V.
S C H O E N F A B R I E K

Mgr. Völkerstraat 33, 5171 JM Kaatsheuvel NL
Tel.: (0416) 27 22 54, b.g.g. 27 65 48 - 27 70 72
Internationaal Tel.: 0031 (416) 27 22 54

TONEELSCHOENEN

**EDELSMEDERIJ
NOL COOPMANS V.O.F.**
GESLAGEN SCHOONHEID

ATELIER VOOR HET LATEN ONTWERPEN EN
VERVAARDIGEN VAN AL UW EXCLUSIEF
HANDVERVAARDIGD GILDEZILVER

GRAVEREN - DRIJVEN - CISELEREN - GIETEN

5632 PG Eindhoven, Kruburg 1a,
Tel.: (040) 241 85 86, Fax: (040) 241 20 78

LEVENSBOMEN	GIETIJZEREN RAMEN	SIERSMEED- WERKEN	NIEUW IN NEDERLAND STALEN RAMEN OP MAAT GEMAAKT
VOORDEURPANELEN	ONDERDELEN HEKWERK		

Wij zijn ook leverancier van:

- Authentieke trapspijlen
- Gietijzeren muurankers
- Onderdelen hekwerk

GERJES GIETIJZEREN RAMEN B.V.
Berkdijk 13A, 5271 SR St-Michielsgestel, Bedr.terr. Venkant
Tel. 073.551.3471, Fax 073.551.6968
Open: Ma. t/m Vrij.: 9.00-17.00 u. Za. op afspraak.
www.gersjesbv.nl, info@gersjesbv.nl

**DOCUMENTATIE
OP AANVRAAG**

GILDEZILVER

ATELIER NOUD PETERS

Breestraat 47, St. Anthonis Tel. (0485) 38 33 66
www.edelsmidpeters.nl

Blinkt uit in vakmanschap

Driemaandelijks magazine van de
Noord-Brabantse schuttersgilden uitgave van de
Stichting De Gildetrom ISSN 1380-233X.
Jaargang 58 (2011) nummer 1

HOOFDREDACTIE

Peter van Kuijen
Morgenroodstraat 10, 5641 HD Eindhoven
T (040) 281 50 31
E p.van.kuijen@onsneteindhoven.nl

CORRECTOR

Felix (F.) Crooijmans
Gravenstraat 14, 5663 GC Geldrop
T (040) 285 05 43 E fmwcrooijmans@onsbrabantnet.nl

CORRESPONDENTEN

Europese Gemeenschap van Schuttersgilden

Jo (J.C.) van den Biggelaar
Kerkstraat 13, 5513 AP Wintelre
T (040) 205 20 08 E jvdb42@xs4all.nl

Noordbrabantse Federatie

Ton (A.H.A.M.) de Brouwer
Ruiterweg 6, 5674 XB Nuenen
T (040) 284 22 12 E a.debrouwer01@onsnet.nu

Kwartier van Oirschot

Jan van Gelooven
Bendastraat 55, 5011 TB Tilburg
T (013) 455 64 17 M 06 55 33 83 74
E janvangelooven@planet.nl

Peelland

Frans (Fr) Aldenzee
Nieuwe Uitleg 10, 5761 ED Bakel
T (0492) 34 19 48 E almo-unique@planet.nl

Maasland

Bert (B.) van Hulten
Sint Antoniusstraat 81, 5144 AC Waalwijk
T (0416) 33 54 63 E menfrea@compaqnet.nl

Kempenland

Piet (P.J.M.) van de Wiel
Boekweitstraat 34, 5632 KJ Eindhoven
T (040) 241 09 78 E ripilimielki@kpnplanet.nl

Land van Cuijk

Hannie Hamers-Heessen
Walstraat 47, 5371 AL Ravenstein
T (0486) 41 15 52 E fam.hamers@planet.nl

Baronie en Markiezaat

Rien de Krom
Konijnenberg 3, 4661 AH Halsteren
T (0164) 68 55 99 E mfdekrom@home.nl

ADMINISTRATIE EN ABONNEMENTEN

Henk (H.C.M.) van den Broek
Beukendreef 39, 5056 CA Berkel-Enschot
T 013 52 85 520 E henk.vanden.broek@tele2.nl

BETALINGEN

RABOBANK Steensel
Rekeningnummer: 13.45.08.874
Stichting De Gildetrom

Digitale nieuwsbrief ?

Ja, jullie lezen het goed! Een digitale nieuwsbrief van De Gildetrom. Uit de enquête van vorig jaar is gebleken dat 66% van de lezers een nieuwsbrief acceptabel vindt. In deze brief kunnen onderwerpen vanuit de papieren editie overgeheveld worden, waardoor er meer ruimte overblijft voor langere artikelen.

Meer hierover en over de enquête kunt u verder in dit nummer lezen.

Ik wil nog eens terugkomen op de lengte van een kringnieuwsbericht. Dit blijft in deze jaargang nog steeds 200 woorden lang. Op pagina FS/38 van het vademecum 2010, kunt u lezen hoe foto's aangeleverd moeten worden. Houdt u zich hier aan!, anders komen de foto's te klein over. Ga bij de inhoud van de tekst, die altijd interessant moet zijn voor anderen, uit van de 3W's: Wie, Wat, Waar. Geeft duidelijk aan welke kring het betreft en welke foto bij welk artikel hoort.

Het was vroeg winter deze keer en we hebben het geweten! Vliegtuigen die moeilijk konden landen, geen trainen en slecht begaanbare wegen waren het resultaat. Het gildeleven ging ondanks dat gewoon door. Dat kunnen we wel zien aan de bijdragen in dit eerste nummer van 2011 die we van jullie mochten ontvangen.

We hopen dan ook dat u weer met genoeg dit blad zult lezen, maar vooral, blijf kopij inzenden!

Peter van Kuijen

Sluitingsdata inzenden kopij voor 2011/2012

Nr. 2/2011	4 april	Nr. 4/2011	3 oktober
Nr. 3/2011	27 juni	Nr. 1/2012	2 januari

VOORWAARDEN

Abonnementsprijzen 2011:

Particulier abonnement € 10,50 (indien een machtiging tot automatische overschrijving is verleend € 7,50). Collectief abonnement via gilde € 7,50.

Indien geen machtiging tot automatische overschrijving is verleend, wordt voor de incasso van het totaalbedrag per gilde van € 3,00 in rekening gebracht.

Buitenlands abonnement: € 17,50. Het abonnement geldt voor een kalenderjaar en wordt geacht te zijn voortgezet, indien niet vóór 1 november opzegging heeft plaatsgehad. Nieuwe abonnementen kunnen onmiddellijk ingaan. De redactie houdt zich het recht voor, teksten naar beste weten en in ieders belang te redigeren.

Advertentietarieven worden op aanvraag medegedeeld.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Stichting De Gildetrom. Geplaatste artikelen in De Gildetrom vallen buiten de verantwoordelijkheid van de redactie.

Vormgeving en layout: Olafs Grafische Vormgeving

Druk: Drukkerij Vos Gemert

Oplage: 3500 stuks

Is er een toekomst voor de Brabantse gilden!

Opdat het heden kleur kan geven aan de toekomst,
zoals het verleden kleur geeft aan het heden!

Met deze tekst wordt in de canon van Gilde Sint Joris uit Goirle het 2e millennium ingeluid.

In de tekst zit meer wijsheid dan men mogelijk in eerste instantie zou bevroeden. Deze tekst suggereert namelijk dat de toekomst is te beïnvloeden door het heden. De vraag is: Is dat zo? En zo ja, geldt dat dan ook voor de gilden?

Het 2e deel van de tekst: 'zoals het verleden kleur geeft aan het heden' is een feitelijke constatering dat het voorgaande waar moet zijn.

Met betrekking tot het uiterlijk kleurvertoon bij de gilden zal er weinig twijfel bestaan, dat zit wel goed. Echter met 'kleur' wordt hier iets meer bedoeld. Ook de inhoud moet kleur geven aan het bestaansrecht. Dit laatste is niet altijd even duidelijk maar wel essentieel voor het voortbestaan van het gilde. Te veel ligt soms de nadruk bij gilden op uiterlijk vertoon. Fel gekleurde vlaggen, rijke kostuums met veren en pluimen tot hele prijzenkasten die worden meegevoerd. Dit alles onder de noemer van een Bourgondische inslag die bij de gilden aanwezig zou zijn! Is dit de kleur van het heden die de toekomst moet kleuren? De vragen werpen zich op zonder dat er een duidelijk antwoord is te geven. Toch denk ik dat de toekomst van de gilden in de handen ligt van hedendaagse gildebroeders en – zusters en te beïnvloeden is. De toekomst veilig stellen is de opdracht! Hiervoor bestaat helaas geen kant en klaar concept. Allerlei factoren spelen hierbij dikwijls een onzichtbare rol.

ERFGOED

Wat doen wij met het erfgoed van de erflaters? Zijn wij in staat de oude gebruiken langs

de toetssteen te houden van de zingeving?

Als bij oude tradities langzaam de inhoud is weggelekt moet men zich afvragen wat doen wij daarmee. Men kan zoeken naar een nieuwe zingeving ingebed in deze tijd die aanspreekt bij de gildebroeders. Men kan het ook laten lopen, maar dat is mogelijk een doodlopende weg.

DE NIEUWE GENERATIES GILDEBROEDERS

De eeuwenoude vanzelfsprekendheid dat de kinderen in vaders plaats traden ligt achter ons. De gilden vernieuwen zich niet meer van binnenuit. Men moet mensen van buitenaf inspireren om toe te treden tot een gilde. Het gedachtegoed van de gilden moet aanspreken bij de nieuwe generatie gildebroeders en – zusters. Als de inhoud leeg is of niet aansluit bij de tijd zullen mensen zich daar niet in herkennen en zich afkeren.

GILDEZUSTERS

Als ik schrijf gildebroeders worden daar ook zeer nadrukkelijk de gildezusters benoemd. Nog steeds, helaas, een beladen onderwerp in bepaalde gildekringen. Vrouwen uitsluiten past niet in de gilden waar broederschap hoog in het vaandel staat. Hoe komt het dat de gilden met een middeleeuwse oorsprong de enige organisatievorm is die 4 tot 5 eeuwen heeft standgehouden. Eén van de mogelijke verklaringen is dat de gilden zich eeuwen naar de tijdgeest hebben geschikt. Door de zingeving aan te passen aan de tijd waarin men leefde. Als men met dit proces anno 2011 stopt zal er geen toekomst zijn.

BAND MET DE KERK

De eeuwenoude band van de gilden met de rooms-katholieke kerk staat onder druk.

De secularisering gaat niet voorbij aan de gilden. De nieuwe generaties kijken geheel anders tegen die band met de kerk dan de traditionele gildebroeder waarvan de familie dikwijls al generaties lang lid is. Als men dit onderwerp binnen het gilde niet bespreekbaar maakt zal van die waardevolle band niets over blijven.

Het gaat niet meer alleen over schieten.

Maatschappelijke betrokkenheid, dienstbaar zijn, gildebroeder zijn. Hoe moet men dit zien en hoe geeft men daar inhoud aan?

VOOR GOD, KONINGIN EN VADERLAND

Voor God, Koningin en Vaderland zwaaien de vendeliers hun vendel en roeren de tamboers hun trom. Voor God Koningin en Vaderland; hoe geven hieraan de gildebroeders uiting? Veelal met: Ik stond erbij en keek ernaar! Ook hier draait het om de zingeving van de oude tradities die veelal teruggaan tot de middeleeuwen.

ALLE GENERATIES

De gilden zijn bij uitstek instellingen waar alle generaties zich thuis kunnen voelen. Van zeer jong tot hoog bejaard is er plaats binnen de gilden. De praktijk is dikwijls anders. Een generatiekloof staat in de weg voor nieuwe aanwas. In deze gevallen wordt meestal de aansluiting met de tijd gemist. Dit resulteert voor de toekomst onherroepelijk in een sterfhuisconstructie.

KOSTUMEREN OF VERKLEDEN

Hier moet men een duidelijk onderscheid maken tussen de gilden van de Brabantse cultuursteden en de gilden van het platteland. Een gilde moet zich kleden vanuit een historisch perspectief. Om deze reden ziet

men de oude stadsgilden dikwijls in rijke kostuums die door eeuwen heen weinig zijn veranderd. De gilden uit het achterland van de steden kleden zich een stuk ingetogener. Het geheel moet echter geen 'verkleeden' worden, bewaar de juiste identiteit van het gilde. De nieuwe generaties staan daar mogelijk zeer sceptisch tegenover.

OVERHEDEN, BESTUUR

Beleid wordt ontwikkeld door de leden van de overheid. De overheid moet een dwarsdoorsnede zijn van het gilde. In de praktijk ziet men dat de leden van het bestuur niet bepaald tot de jeugd kunnen worden gerekend. Wil men het gilde een toekomst geven dan zal men moeten streven naar een slagvaardig bestuur waarin alle leeftijden zijn vertegenwoordigd. Verder moet men er naar streven om de algemene ledenvergadering mede verantwoordelijk te maken voor het beleid wat wordt gevoerd. Dit kweekt betrokkenheid. De betrokkenheid van de leden is van cruciaal belang om eenheid te creëren. Eensgezindheid kweekt een hechte onderlinge band.

Als overheid van het gilde moet men er echter wel voor waken om 'niet te ver voor de harmonie uit te lopen'. De overheid moet draagvlak behouden bij de leden van het gilde.

BOETES EN VERPLICHTINGEN

Het is niet meer zo dat op zondag, na de laatste mis, de gang naar het café waar het gilde thuis is een vanzelfsprekendheid is. In vele gezinssituaties is de zondag de gezinsdag die men samen beleeft. Ook bij de moderne gildebroeder. Iedereen is om zijn of haar moverende redenen lid van een gilde. Blijf daar vanaf. Verplichtingen worden ervaren als ongewenst en die zoekt men zeker niet op. Enige vrijblijvendheid is bij een lidmaatschap van een gilde tegenwoordig een eis. In dit licht bezien kan het zinvol zijn om de statuten en kaart eens te bestuderen. Mogelijk kan men de ware gildegeest veilig stellen door aan zaken die voor het gilde belangrijk zijn een eigentijdse invulling te geven waarbij ook de gezinnen betrokken kunnen worden.

SCHUTTERS

Schieten met geweer, hand- of kruisboog was de hoofdactiviteit van de gildebroeders. De disciplines van de schutterijen zijn vanaf het midden van de vorige eeuw uitgebreid met vendelen en trommelen. Bij het vendelen en trommelen ziet men met name de jeugd die daar actief is. Van dit gegeven moet men gebruik maken. Het vendel- en tamboer corps biedt de jeugd een uitdaging om kennis te

maken met het gilde. Maak van de vendeliers en tamboers 'het visitekaartje' van het gilde. De jeugd is minder geïnteresseerd in het wapen van de gilden. Als schutter kiest de jeugd eerder voor een schietvereniging. Investeer in activiteiten die de jeugd aanspreekt. Vendeliers en tamboers worden schutters.

Een nieuwe tendens is dat er mensen tot de gilden toetreden die het gedachtegoed van het gilde onderschrijven en willen uitdragen. Schieten met het gildewapen wordt niet als prioriteit gezien. Veroordeel dit niet maar bouw samen verder aan een goede toekomst voor het gilde.

JEUGDBELEID

De jeugd is de sleutel naar de toekomst. Een hedendaags probleem voor vele verenigingen is hoe krijgen wij de jeugd enthousiast. Geen eenvoudige zaak, die zeker met vergaderen niet wordt opgelost. De gilden hebben echter de sleutel in handen. Het vendelen en trommelen zijn disciplines waarmee het gilde de jeugd, vanaf zeer jonge leeftijd, iets te bieden heeft. Maak hiervan gebruik. Al vendelend en trommelend maken zij kennis met de cultuur van de gilden. Wel moet aan een aantal randvoorwaarden worden voldaan om de jeugd een plaats te bieden waar zij zich thuis voelen binnen de gilden. Die voorwaarden houden veelal verband met de in dit artikel benoemde onderwerpen.

BUITENSTAANDERS

De horizon verbreden voorkomt tunnelvisie. Je eigen mening toetsen aan medegildebroeders bevestigt dikwijls

vooringenomen standpunten. Interessant is de vraag; hoe kijken de buitenstaanders naar de gilden en hoe beleven zij het gilde? Om een maatschappelijk draagvlak op te bouwen is het zeer belangrijk antwoorden te krijgen op die vragen. Reflectie houdt de zaak scherp.

Men kan het gilde toekomst bieden. Het belangrijkste zal zijn om een aantal doelen te bereiken waarbij inhoud en zingeving een belangrijke rol spelen. Broederschap, dienstbaarheid en maatschappelijke betrokkenheid moeten geen loze kreten zijn maar peilers waarop het gilde is gebouwd. Er zal binnen het gilde een discussie moeten loskomen waarin bovengenoemde zaken bespreekbaar moeten worden. Die discussie zal ook in een breder verband moeten worden gevoerd. Niet alleen gildebroeders zullen die discussie moeten voeren. De federatie van Noord-Brabantse Schuttersgilden kan een platform zijn voor een brede maatschappelijke discussie waarbij ook de bisdommen zouden moeten participeren in de dialoog. Belangrijk is dat de individuele gilden zich bewust worden van hun taak als erfgoedlaters voor de volgende generaties.

Ik wil de gilden oproepen een proces op te starten om een toekomstvisie te ontwikkelen en zodoende kleur te geven aan de toekomst. Men staat voor een knooppunt in de tijd. Eenzelfde knooppunt als in de 16e eeuw, de tijd waarin vele gilden zijn ontstaan. Als de gilden zouden verdwijnen is dat in de geest van de tijd, maar als men de geest van de tijd weet te raken biedt die zelfde geest een gezonde voedingsbodem voor een goede toekomst van de Brabantse gilden. ■

In ieder gildegezin hoort de Gildetrom thuis!

Het Sint Catharinagilde Son bezoekt Landesfest Freistadt!

Na het eerste buitenlandse uitstapje in 2006 (Tres Cantos, Spanje) had het gilde de smaak te pakken. Toen Henk Smits dan ook de vraag naar voren bracht of deelname aan het Landesfest in Freistadt iets voor het gilde zou zijn, was hier direct belangstelling voor. Samen met Eric Verhagen nam Henk vervolgens de organisatie hiervan op zich. Op donderdag 8 juli 2010 is het gilde naar Freistadt in Oostenrijk vertrokken om het “Europatreffen der Garden, Schutzen und Traditionsregimenter” bij te wonen. Dit drie dagen durende festival werd dit jaar in Freistadt georganiseerd ter ere van het feit dat het nu vijftig jaar geleden is dat het Burgerkorps Freistadt heropgericht is. Voor dit

festival waren in totaal drieëndertig Europese verenigingen uitgenodigd. Behalve het Sonse gilde, kwamen de anderen verenigingen allemaal uit Oostenrijk en omliggende landen. In het begin van de avond kwamen we in Freistadt aan. Daar werden we in de feestthal verwacht waar de nadere kennismaking met het Burgerkorps volgde. Freistadt is begin dertiende eeuw als handelsstad gesticht. Van oudsher had het Burgerkorps natuurlijk een verdedigingsfunctie. Na de Tweede Wereldoorlog heeft Freistadt nog ongeveer tien jaar een Russische bezetting gehad. In die tijd was het Burgerkorps dan ook ontbonden. Na het vertrek van de Russen (nu dus vijftig jaar geleden) is het Burgerkorps weer heropgericht. Tegenwoordig heeft het korps alleen nog een ceremoniële

functie, bijvoorbeeld het wachthouden in de kerk bij het altaar tijdens de paasdagen. Op zaterdagavond begon het eigenlijke Landesfest met het aantreden van alle deelnemende korpsen op de Hauptplatz. Hier werden de nodige toespraken gehouden en de vijftigjarige jubilarissen van het Burgerkorps gehuldigd. Vergeleken met de Brabantse gilden zijn de burgerkorpsen veel militaristischer in hun uitstraling. Alle korpsen zijn uitgerust met oude geweren en de uniformen zijn meer in de stijl van de achttiende en negentiende eeuw. Ook in de toespraken komt de militaire oorsprong tot uiting, een belangrijk thema hierin was het bedanken voor een periode van vijfenzestig jaar vrede waarin men nu leeft. Als gilde hebben wij (ter ere van de jubilarissen en later op de avond voor de nieuw toegetrokken leden) twee maal een vendeldemonstratie gegeven. Dit is iets wat men bij de Burgerkorpsen niet kent en het werd dan ook bijzonder gewaardeerd. Ook onderlinge wedstrijden (in bijvoorbeeld trommen, vendelen) kent men in Oostenrijk ook niet. Wat men wel doet is dat elk korps de gelegenheid krijgt om een salvo met de geweren af te geven. In de avond was een gezellige feestavond met de aanwezige

korpsen. Op zondagmorgen was al vroeg de veldmis (wederom op de Hauptplatz) waar een dodenherdenking op het programma stond. Na de veldmis volgde de rondgang van de korpsen door de stad. Deze eindigde bij de feestthal, waar het Fruschoppen op het programma stond. Hier maakten wij kennis met een voor ons onbekend fenomeen; aan elke Burgerkorps zijn een aantal dames verbonden die een klein vaatje sterke drank met zich meedragen. Hieruit worden dan borreltjes geschonken om het moreel en de moed van de strijders wat op te krikken. (je ziet daarna in ieder geval het gevaar wat minder snel). Gelukkig hadden wij tijdig door dat wij dat niet nodig hadden om onze taak te vervullen! In de loop van de middag volgde het formele afscheid van het Burgerkorps en het Landesfest. Voor het gilde was het een prachtig evenement om mee te mogen maken. Een groot verschil met een gildefeest, maar op een aantal punten zoals de onderlinge verbondenheid, tradities en vriendschap toch weer heel vergelijkbaar. Voor de gastheren heeft het gilde een herinneringsschild laten maken wat aan de voorzitter overhandigd werd. Deze sloot het officiële afscheid af met de mooi gekozen woorden “we hebben kameraden gezocht maar vrienden gevonden”. Dit sloot ook goed aan bij onze beleving van het weekend. Over een tegenbezoek van het Burgerkorps aan Son en Breugel wordt nog nagedacht maar het was in ieder geval een weekend wat (weer!) naar een vervolg smaakt! ■

Enquête Gildetrom 2010

Via de Gildetrom nummer 3/2010 is een enquête onder de lezers verspreid. Hieronder een kleine opsomming van de resultaten.

526 Gildebreders en -zusters hebben deze enquête ingevuld en geretourneerd, dit is een keurig resultaat van 16,25%. Onze hartelijke dank daarvoor.

Het blijkt dat weinig jeugdige gildebroeders een abonnement hebben op de Gildetrom; slechts 2 enquêtes van lezers uit de groep van 0-19 jaar stuurden de enquête in.

Het heeft ons verheugd dat diverse gildebroeders en gildeszusters hebben aangeboden om voor de Gildetrom te schrijven of mee te willen werken aan de werving. Graag zullen wij in een volgende Gildetrom hier op terugkomen.

Uit de ingestuurde enquêtes komt naar voren dat men meer informatieve artikelen wil lezen, o.a. onderwerpen die met de geschiedenis van het gildewezen te maken hebben, attributen, regelgeving, jeugd, religie, toekomst, etc.

Het overhevelen van onderwerpen naar een digitale nieuwsbrief is voor 66% acceptabel, 68% geeft aan de website te willen bezoeken, 60% gaat akkoord met een duurdere Gildetrom.

Bij de digitale nieuwsbrief is het idee om deze bij wijze van proef voor de periode van een jaar op te starten, naast dezelfde informatie in de gildetrom. In deze nieuwsbrief wordt een rubriek "te koop en gezocht" opgenomen. Aan de dekenschrijvers hebben wij het verzoek de digitale nieuwsbrief uit te printen en in het gildehuis op te hangen, zodat de leden die niet over een pc beschikken, de informatie toch tot zich kunnen nemen.

Het bestuur en redactie gaan de komende periode de rubricering bekijken: "wat hoort thuis in de Gildetrom, wat in de digitale nieuwsbrief, wat op de website".

- Gildetrom - informatief en inhoudelijk – lekker lezen op de bank.
- Nieuwsbrief - korte termijn nieuws - jubilea, kort nieuws, nieuwe info agenda.
- Website - lange termijn info - bestuur, redactie, agenda.

M.b.t. de werving geven 32 lezers aan dat het abonnement op de Gildetrom automatisch via de contributie van het gilde zou moeten verlopen. Dit is echter maar één procent van alle lezers. Daarom zal hier geen verandering in plaatsvinden.

Uit de enquête blijkt dat bij alle gildes de wens bestaat dat het gildewezen meer uitgedragen wordt. Intern is dat goed geregeld, maar juist extern moet er nog veel gebeuren. De Gildetrom is daarvoor een uiterst geschikte middel: leesbaar, informatief, professioneel. Aan deze promotie kunnen alle gildes een bijdrage leveren. Wanneer een gilde wil, kan zij extra abonnementen afsluiten en deze in de eigen regio toe laten sturen aan instanties die zij graag willen informeren. Denk aan gemeenten (burgemeester), maar ook bibliotheken, wachtruimten van artspraktijken of jeugdhonken. Gildes uit één gemeente kunnen hiertoe de koppen bij elkaar steken en deze abonnementen gezamenlijk bespreken en de kosten verdelen. Wat natuurlijk heel aantrekkelijk wordt als de gildes ook zorgen dat er regelmatig een artikel over de activiteiten van hun eigen gilde in de Gildetrom verschijnt.

Wanneer u de digitale nieuwsbrief wilt ontvangen, stuur een mailtje naar nieuwsbrief@degildetrom.nl.

Graag ontvangen wij rechtstreeks op dit mailadres actueel of kort nieuws, eventueel voorzien van foto. Houd de tekst kort voor de rubriek "vraag en aanbod", per onderdeel mag maximaal één foto geplaatst worden.

SAMENGEVAT:

Onze hartelijke dank voor het meedenken en het insturen van de enquêtes.

- We starten met een digitale nieuwsbrief naast de Gildetrom.
- De website wordt aangepast
- De contributie blijft ongewijzigd.
- Gilden wordt gevraagd het gildewezen extern uit te dragen door;
 - o externe abonnementen af te sluiten;
 - o informatie over het eigen gilde in De Gildetrom te plaatsen. ■

**FEDERATIE
NIEUWS**

GILDECONGRES 2011

Op 2 april 2011 wordt te Turnhout - België het tweejaarlijks gildecongres gehouden. Deze keer is de organisatie in handen van de Belgische Hoge Gilderaad der Kempen. Het onderwerp is "Tradities van de gilden". Uw gildesecretaris heeft de nodige informatie ontvangen over de mogelijkheid om – ook als individuele gildebroeder - aan dit congres deel te nemen. ■

170 jaar gilde- wijsheden in Moergestel

Zaterdag 27 november 2010 hield Gilde Sint Catharina Moergestel haar jaarlijkse teerdag. Traditioneel begon de dag met een mis in de parochiekerk, waarna men van de koffietafel genoot in het gildehuis. Aansluitend werden er een vijftal jubilarissen gehuldigd, samen goed voor 170 jaar gilde-wijsheden.

Drie jubilarissen, Gust Creusen, Kees van Elderen en Piet Maas, waren veertig jaar lid en de twee andere jubilarissen, Johan van Daelen en Kees van Dijk, vijftientwintig jaar lid. Zij zijn door hoofdman Peter Wolfs op gepaste wijze gehuldigd. Ook plaatsvervangend burgemeester Joost Wagemakers en wethouder Jan Rijnen waren bij deze plechtigheid aanwezig. Van het kringbestuur 'Kwartier van Oirschot' kregen de drie oudgedienden een speciale onderscheiding. Kees van Elderen en Piet Maas ontvingen een zilveren speldje en omdat Gust Creusen vanwege eerder verdienste reeds zo'n speldje had ontvangen, kreeg hij een gouden kroontje overhandigd. Johan en Kees van Dijk ontvingen uit hoofde van de hoofdman ieder een zilveren speldje van Sint Catharina. Na deze officiële plichtplegingen kregen de jubilarissen de gildengroet en werden er natuurlijk nog een paar gezellige uurtjes met elkaar doorgebracht. Heren jubilarissen: van harte proficiat! ■

Vlnr. Gos Denissen (koning), Jan van Riel (kringvoorzitter "Kwartier van Oirschot", Kees van Dijk, Kees van Elderen, Gust Creusen, Piet Maas, Johan van Daelen, Peter Wolfs (hoofdman), Harrie Wolfs (ere-hoofdman).

Wil Schilders onderscheiden

Op 4 oktober 2010 heeft gilde Sint Joris Oostelbeers weer haar jaarlijkse jaarvergadering gehad. De vergadering begon met de christelijke groet en een moment stilte voor de overleden gildebroeder Harrie van Vechel, die twee weken daarvoor onverwacht kwam te overlijden. Dit jaar was er weer een jubilaris, Wil Schilders. Wil komt uit een echt gildefamilie, zijn vader Tinus was vele jaren hoofdman geweest. Op zeer jonge leeftijd nam Wil als aspirantlid deel aan de wedstrijden op het toenmalige schieterrein aan de Schuttersweg. De aanwezige gildebroeders, Jan van Vechel, Kees van Ham en de destijds regerend koning Janus van Ham, waren diep onder de indruk van zijn prestaties. Dat leverde hem direct een baantje op als secretaris van de schutters tijdens de kermisverschiëting in 1968. Wil is alweer veertig jaar lid. Hij is lid geweest van de eerste groep vendeliërs, heeft zitting genomen

Drie jubilarissen in Tilburg

Tijdens de teerdag op 10 oktober 2010 werden drie gildebroeders van het gilde Sint Dionysius in het zonnetje gezet vanwege hun veertigjarige lidmaatschap. Naast zijn inzet als reserve-tamboer was Cees Bon ook jarenlang lid van de schietcommissie. Zijn gevleugelde woorden waren: "dat is iets voor de rondvraag". Jan van Berkel (91) is momenteel koning, daarvoor ging hij het gilde eenentwintig jaar voor als hoofdman. De derde jubilaris was Thieu Remeysen. Hij is sinds mensenheugenis als gildeknecht verantwoordelijk voor het gildezilver en de overige bezittingen. Niet voor niets dat deze jubilarissen door het kringbestuur onderscheiden werden. De vice-voorzitter van Kring Kwartier van Oirschot, Bert van der Staak speldde de versierselen op. ■

De drie jubilarissen in Tilburg.

Wil krijgt het fel begeerde speldje opgespeld.

in de overheid, is schutter en is heden archivaris. Wil wordt regelmatig om advies gevraagd en er zijn vele schilden en emblemen door hem ontworpen. Na een woordje van hoofdman Siem van Veen werd Wil gehuldigd door enkele afgevaardigden van het kringbestuur en kreeg hij het felbegeerde speldje. ■

Afscheid van een opmerkelijke gildebroeder

Op zaterdag 16 oktober 2010 is Theo Donders op 83-jarige leeftijd overleden. Theo was zijn hele leven met het Koninklijk Handboogschuttersgilde Sint Sebastiaan van Willem III te Tilburg verbonden. Zijn grootvader, Jos Donders, was de laatste gildebroeder voor het inslapen van het gilde (hij overleed in 1926). De gildeattributen werden daarna bij de familie Donders bewaard, eerst door vader Jos Donders jr. en later door Theo. Het

gildezilver stond lange tijd uitgesteld in zijn woninginrichtingzaak aan de Zomerstraat, later Schouwburging.

In 1965 nam Theo met enkele anderen het initiatief tot de heroprichting van het gilde. Hij spoorde een aantal nazaten van vroegere gildebroeders op en zij vonden gezamenlijk een medestander in burgemeester Becht. Theo wist ook enkele kunstenaars, die in de aan zijn zaak verbonden 'Kunstzaal Donders' samenkwamen, voor het gilde te interesseren.

Eind 1966 werd een voorlopige overheid geïnstalleerd en in januari 1967 kon de eerste statiedag na de heroprichting gevierd worden. Theo werd deken-penningmeester, een functie die hij tot 2002 bekleedde. In laatstgenoemd jaar kreeg hij de eretitel van 'gildeheer'. Om een zorgvuldig beheer van het gildezilver te borgen, was Theo groot voorstander van de oprichting van de Stichting Gildeschat. Deze stichting beheert nog altijd het zilver van het gilde. Ondanks zijn afnemende gezondheid bleef Theo het gilde zeer trouw: hij bleef gildeavonden en gildeactiviteiten bezoeken. Zijn overlijden kwam toch nog onverwacht. Tijdens de uitvaartdienst op donderdag 21 oktober in de kerk van 't Heike sprak de hoofdman een 'In Memoriam' uit, waarin onder meer de volgende zinsnede:

"Theo heeft gestaan aan de wieg van de wedergeboorte van ons geliefde gilde. Alle gildebroeders van dat eerste uur zijn inmiddels van ons heengegaan. Theo is de laatste van die eersten. Met zijn heengaan sluiten we een tijdperk in onze gildehistorie af." ■

Theo Donders.

Koning Sint Sebastiaan Tilburg presenteert schild

Koning Peter-Paul Haen van het Koninklijk Handboogschuttersgilde Sint Sebastiaan van Willem III uit Tilburg presenteerde op de jaarvergadering van 11 januari 2011 zijn nieuwe koningsschild. Het zilveren schild, met een gewicht van 202 gram, is ontworpen door gildezuster Jannemie Doornik-Hurkmans en uitgevoerd door Josemieke Segers. In de symboliek op het schild is duidelijk het werk van de koning zichtbaar: hij is als docent fysiotherapie verbonden aan Avans Hogeschool en maakt deel uit van een maatschap voor fysiotherapie/manueel therapie. Hands heffen een geblokkeerde rib-wervelverbinding op. Ook het familieleo, in 1972 ontworpen door Jeroen Vinken, heeft een plekje op het schild gekregen. Het zijn achtereenvolgens een haan, een ever (zwijn) en twee kleine haantjes. De dieren verwijzen naar de namen van koning en koningin (Haen en Evers). Rechtsboven op het schild staat het levensmotto van de koning en zijn echtgenote: "Alles heeft zijn tijd". Aan de rand van het schild staan de naam van de koning, van het gilde en het jaartal van het koningschieten. ■

Koning Peter-Paul Haen met zijn schild.

Jaarvergadering en statiedag Tilburgs gilde Sint Sebastiaan

Sinds de jaarvergadering op dinsdag 11 januari 2011 heeft het Koninklijk Handboogschuttersgilde Sint Sebastiaan van Willem III uit Tilburg er een nieuwe gildebroeder bij. Ton Bastianen werd unaniem 'aangestemd' en na het afleggen van de eed van trouw werd hij als nieuwe broeder gekleed. Tijdens diezelfde jaarvergadering werd John Boeren gekozen tot nieuwe deken-schrijver. Hij volgt daarmee Fred Scheffers op. Enkele dagen later, op zondag 16 januari, vierde het gilde de jaarlijkse statiedag. Om 11.30 uur verzamelden alle gildebroeders en -zusters zich bij de kapel van de zalige Petrus (Peerke) Donders in Tilburg. In de kapel werd een eucharistieviering gehouden, die in het teken stond van het thema 'barmhartigheid'. De viering werd opgeleverd door swingende muziek van het Surinaamse koor 'Pramisi'. Zo werd een mooie link gelegd met Suriname, waar Peerke Donders

werkte met leprapatiënten. Na de viering en de gebruikelijke vendelgroet konden de gildebroeders en -zusters een bezoek brengen aan het nieuwe paviljoen van Peerke Donders. Na de lunch keek iedereen naar de boeiende documentaire over Peerke Donders. Deze documentaire geeft een goed beeld van het leven en werk van de Tilburgs priester, die in 1982 door paus Johannes Paulus II zalig verklaard is. De maker van de documentaire, Lout Donders, vertelde over zijn ervaringen bij het maken van de film. De opbrengst van de collecte en de vergoeding voor de spreker worden geschonken aan de Stichting Estherhof in Paramaribo, waar (ex)leprapatiënten worden opgevangen. De statiedag werd afgesloten met een diner in het gildehuis. Tijdens het diner keek hoofdman Jan van Steensel terug op het afgelopen jaar met veel mooie, maar ook enkele droevige momenten. [Lees verder >>](#)

vervolg pagina 9

Hij keek ook de jaaragenda 2011 na, met traditionele activiteiten, nieuwe activiteiten (buitenverschielingen op staande wip) en bijzondere activiteiten (een gildehuwelijk en de oogstdankviering met de drie Tilburgse gilden). ■

Het Koninklijk Handboogschuttersgilde Sint Sebastiaan van Willem III uit Tilburg.

Koning der Koningen

Op 19 december 2010 vond op het schietterrein van het gilde uit Wintelre de strijd plaats tussen de koningen van de gemeente Eersel. Vorig jaar had de koning van Sint Lambertus uit Vessem het schild gewonnen, maar deze was wegens vakantie dit jaar niet aanwezig om zijn titel te verdedigen. Er werd geloot om de volgorde te bepalen en daarna schoten de koningen uit Duizel, Eersel (2x), Kneysel, Steensel, Wintelre. In totaal zes koningen gingen in de sneeuw de strijd met elkaar aan. Na het 114de schot haalde Wil van Riet van het gilde

Wil van Riet, Koning der Koningen.

Onze Lieve Vrouw en de Heilige Willibrordus uit Wintelre op eigen terrein de vogel naar beneden. Binnen bij de kachel werd door wethouder Steven Kraaijeveld het schild uitgereikt aan de nieuwe Koning der Koningen. Volgend jaar zal de verschieling bij het Sint Catharina en Barbara gilde in Eersel plaats vinden.. ■

Nieuwe koning bij gilde Broederschap van Onser Liever Vrouwe Oirschot

Op zondag 5 september 2010 heeft het Oirschotse gilde Broederschap van Onser Liever Vrouwe een nieuwe koning geschoten. De Broederschap is zeer oud (de oudst bekende caert dateert uit 1463) en de eerste koning werd pas geschoten in 1934. Sindsdien schiet het gilde elke twee jaar met de kruisboog op een houten vogel om de felbegeerde koningstitel.

Op 5 september 2010 trok het gilde met slaande trom naar de Oirschotse parochiekerk, daarna was er weer een gastvrije ontvangst op huize Groenberg bij beschermheer en -vrouwe Mertens. Hierna trok het gilde uit om koning Clemens van der Eerden en hoofdman Cor Smetsers op te halen. Halverwege de middag arriveerde het gilde op het schietterrein waar de vogel trots boven op de twaalf meter hoge schutsboom prijkte.

Na het afleggen van het koningszilver door de oud koning en het vrijdschieten van de boom, startte de spannende strijd. Een zevental fanatieke schutters streden de strijd en al na 57 rake klappen werd het laatste stuk van de vogel naar beneden gehaald.

Het was Frank Smetsers (27), die de titel opeiste. Frank is de oudste zoon van hoofdman Cor Smetsers. Na het afleggen van de koningsbelofte en het betreden van het gildevaandel kon Frank koning genoemd worden. Hierna werd de erewijn geschonken en trok het gilde naar zijn residentie. Hier kreeg de nieuwe koning de vendelgroet en trakteerde hij op het koningsbier. ■

Frank Smetsers, koning.

COMPUTERCRASH!

Helaas heeft een computercrash toegeslagen bij de correspondent van Kring Kempenland. Hierdoor is een groot deel van de aangeleverde kopij voor het eerste nummer van De Gildetrom verloren gegaan. De gilden worden verzocht hun 'gemiste' bijdragen opnieuw in te sturen. Deze zullen in het tweede nummer worden geplaatst. Dank voor uw begrip.

Catharinagilde Tongelre viert teerdag

Het Catharinagilde, Tongelre is het enige gilde in Eindhoven dat op dé dag van haar patrones de teerdag houdt. In 2010 was dat dus op donderdag 25 november. Aangezien dit de eerste officiële activiteit na het koningschieten in september was, werd koning Eric Annal met echtgenote aan huis uitgehaald. Dit jaar had het gilde een gouden jubilaris in hun midden, Jan van den Berge. Omdat hij ernstig ziek is, werd Jan thuis gehuldigd. Het gilde was in vol ornaat naar Geldrop getogen met in hun midden de voorzitter van Kring Kempenland, Jan Schrurs. Deze spelde Jan de gouden kringonderscheiding op. Van het gilde kreeg Jan de zilveren Catharina- vijftig met daarop zijn naam. De kleinzoon van Jan, Rene Grijsseels was in het afgelopen jaar zestien geworden en ging van jeugdlid over tot seniorlid. Om zijn opa hiervan te laten getuigen werd hij daar door de regerend deken als lid geïnstalleerd. (Jan van den Berge is op 20 februari 2011 overleden.) ■

Jan van den Berge ontvangt de felicitatie van Jan Schrurs.

Huldiging van Theo van den Dungen

Op 11 november 2010 vond traditie getrouw, de jaarlijkse teerdag plaats van het Sint Martinus Gilde Tongelre te Eindhoven. In zijn toespraak memoreerde voorzitter Henk van de Nobelen de mooie maar ook de mindere mooie momenten van het afgelopen gildejaar.

Vlnr: Sjaantje van den Dungen, Jan Schrurs, Theo van den Dungen, Henk van de Nobelen.

Een mooi moment was dat gildebroeder Theo van den Dungen op deze dag zijn vijftigjarige jubileum vierde. Theo begon als vendelier in 1960. Diverse prijzen werden door hem behaald. In 1979 werd Theo gekozen als vendelleider. Deze functie bekleedde hij tot 1982. Toen in 1986 de functie voor secretaris vacant kwam heeft hij dit op zich genomen en dat deed hij tot 1993. In 1994 schoot hij zich tot koning en heeft samen met zijn dochter Nancy het gilde vertegenwoordigd tijdens bijeenkomsten en gildefeesten. In 1999 nam hij wederom het secretariaat over tot april 2001. Op 22 april van dat jaar kreeg het gilde te horen dat Theo een hersenbloeding had gehad. Dit was een grote klap voor het gilde. Theo die zoveel gedaan had voor het gilde kon zijn functie niet meer uitoefenen. Je hoefde maar iets te vragen of Theo probeerde dat te realiseren. Zo was hij betrokken bij de verbouwing van het gildehuis, heeft hij de ornamenten gemaakt voor het gilde van de vendelier, een trom en Martinus met de bedelaar. Gelukkig is Theo nu stabiel. Henk van de Nobelen overhandigde hem de versierselen, die horen bij dit jubileum. Hierna gaf hij het woord aan Jan Schrurs. Deze kent als geen ander de inzet van Theo, want hij vond gedurende zijn kapiteinschap van het Sint Martinus Gilde hem jarenlang aan zijn zijde. Jan memoreerde nogmaals de functies die Theo had bekleed en vertelde hem dat hij namens het bestuur van de Kring Kempenland hem het gouden schild van de kring mocht uitreiken. Ook zijn vrouw Sjaantje werd niet vergeten want zonder de steun van het thuisfront kan men niets. Ze kreeg namens het gilde en de kring een bloemetje uitgereikt. ■

Duizels gildeterrein krijgt naam “St. Jan op de Meer”

Veertig jaar geleden, bij de herinrichting van het gilde, sloot het gilde zich na korte tijd aan bij Kring Kempenland. Inmiddels heeft het sinds enkele jaren een prachtig gildeterrein in gebruik.

Het kreeg in de wandelgangen de naam “St. Jan op de Meer”, dankzij de toenmalige schrijver en eerste regerend deken, Jac Hakkens. Het moment was daar om de naam te vereeuwigen. Piet van Haag schoot zich op kermiszaterdag, 26 juli 2010 tot koning. Piet werd voor een tweede periode koning, de eerste was van 2004 t/m 2007. Hij moest de strijd aangaan met vier andere kandidaten. De gipsen vogel werd nauwelijks gemist, de vele voltreffers maakten de wedstrijd tot op het laatst spannend. Bij het 64e schot viel dan de beslissing. Piet die in zijn

vorige koningsperiode (zoals gebruikelijk) al een zilveren schild schonk, heeft nu de naam op het gildehuis laten aanbrengen uit dankbaarheid voor zijn koningschap. Hiermee kreeg de gildeaccommodatie haar definitieve naam. ■

Het gildehuis “Sint Jan op de Meer”.

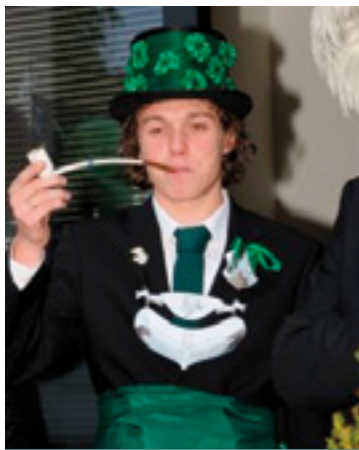
Storende fouten!

In het kringnieuws van Peelland zijn op pagina 130 onder het kopje 'Frans Sijbers verlengt koningstitel' automatische storende fouten geslopen. De computer dacht er namelijk anders over en besloot de namen maar eens anders te spellen. Het gaat om de volgende personen: burgemeester Veltman, gildepastor Zwirs, erelid Allard Verhoeven, beschermheer notaris Brants en koningin Sylvia. Dit gebeurde allemaal in het Lieropse kermisgewoel en niet in het Tirolse! Hopelijk worden deze fouten in de toekomst niet meer gemaakt, het blijft echter mensenwerk. Onze excuses voor dit ongemak. ■

Frans Sijbers voor de tweede maal koning.

Nieuwe deken Sint Antonius en Sint Sebastiaangilde

Joris Nieuwenhuijse, nieuwe deken.

De laatste handeling van de installatie van de nieuwe deken is altijd het aansteken van een Goudse pijp door een buurmeisje. Daarmee is hij opgenomen als gildebroeder. Dit jaar viel de eer te beurt aan Joris Nieuwenhuijse, zoon van Frits Nieuwenhuijse, ondersteunend lid en zijn vrouw Angeline van den Elsen, dochter uit een echte gruuu familie. Twee neven zijn al jaren trouw gildebroeder. Hij is 22 en ongehuwd. De laatste eigenschap is beslissend voor

de jaarlijkse keuzes. De keuze geschiedde op 22 januari 2011 en Sophie, zijn vriendin, verjaarde die dag en werd ook 22. De keuze van een nieuwe deken op jonge leeftijd zorgt er voor, dat de leeftijdsopbouw van het gilde ideaal is. En zo'n keuze wordt door familie en buurt op hoge prijs gesteld. Voor de nieuwe deken was het verrassend dat Gerard van Maasakkers naar de installatie was gekomen en speciaal voor hem het lied "Hé, gaode mé" zong. Op deze optrektdag mocht waarnemend burgemeester Haas voor het eerst in zijn lange burgemeestersloopbaan een vendelgroet in ontvangst nemen. Hij had er zijn hele familie voor uitgenodigd en ze genoten zichtbaar. Hij feliciteerde, zoals ook pastoor Van Lamoen zeven jubilarissen, samen 320 jaar lid met een uitschieter naar boven van zeventig jaar lid en twee vijftwintigjarigen. Het gilde eerde hen met een vendelgroet, met woorden van lof en zilveren spelden. Maar ook zij waren royaal want het gilde kreeg als geschenk: een gildetrom, twaalf vendels, een albe (onderkleed voor het eigen kazuifel) en giften onder couvert. Aan de gildenmaaltijd zaten veel verwanten van jubilarissen aan en tot in de nacht werd er gedanst, gezongen en daarna was er nog feest bij de ouders van de deken. ■

jubilaris Martien van Santvoord gehuldigd

Het Sint Catharinagilde Helmond heeft op maandag 22 november 2010 haar staande deken Martien van Santvoord in het zonnetje gezet. Op deze jaarlijkse teerdag werd Martien hulde gebracht voor zijn zestigjarige gildejubiläum. Eerder al had de jubilaris de gouden Catharinaspeld met robijn ontvangen. Een vertegenwoordiging van het kringbestuur bracht een bezoek tijdens de feestelijke vergadering en overhandigde de jubilaris een dankbetuiging. Een groot aantal gilden uit de regio was bij de receptie aanwezig om de jubilaris de hand te drukken. ■

Martien van Santvoord met dankbetuiging.

Gilde Sint Agatha Boekel naar Catania

Van 14 tot 19 augustus 2010 heeft het gilde t.g.v. het eerste lustrum een pelgrimage naar Catania (Sicilië), de geboorteplaats van onze gildepartners, georganiseerd. Sint Agatha de geestelijk gekroonde koningin van Catania wordt hier ieder jaar op grootse wijze herdacht, waaraan honderdduizenden pelgrims deelnemen. Wij, als pelgrims uit Boekel, mochten deelgenoot zijn in deze massale verering van Sint Agatha. Het is een moeilijk te omschrijven ervaring, en alleen enigszins te begrijpen door er aan mee te doen. Naast de deelname van het gilde aan de eucharistievieringen en processies, werden we zeer gastvrij ontvangen door het kerkelijke en wereldlijke gezag. Naast de gebruikelijke uitwisselingen van attenties viel de uitgebrachte vendelgroet zeer in de smaak. Het gilde heeft zich goed kunnen presenteren aan de honderdduizenden pelgrims, door in vol ornaat door de straten van Catania te trekken. De gildemis, voorgedaan door gildeheer pastoor Aarden en begeleid door het gelegenheidskoor in de prachtige Dom, trok ook veel belangstelling. Naast het pelgrimsprogramma was er tijd voor bezienswaardigheden van Catania, de vulkaan Etna en de historische stad Taormina. Deze pelgrimage in broederlijk samenzijn was een historische gebeurtenis voor gilde Sint Agatha Boekel. ■

Het Sint Agathagilde in de straten van Catania.

Willibrordusdag St. Willibrordusgilde Bakel

Op 6 november 2010 vierde het St. Willibrordusgilde haar jaarlijkse teerdag op deze dag was ook het koningschieten en er was een zilveren jubilaris, Jan Slaats. Traditiegetrouw begon men met een mis met gilde-eer. Gildepastor Jan van Berkel en pastoor Arie Wester gingen voor. De pastoor had mooie woorden voor Jan en zijn vrouw Riekie. Na de mis was er de eed van trouw. Voorzitter Wim Royackers heette verder iedereen van harte welkom en begon met de huldiging van de jubilaris. "Vijfentwintig jaar is een lange tijd maar als ge het naar uwe zin het dan zijn die jaren vlug voorbij. Een van de taken van Jan bij de schut is zilverdrager. Jan ge bent unne goeie gildebroeder en we hopen dat ge dat nog vele jaren zult zijn en daarom wil ik jou feliciteren met jou jubileum en bied ik jou ons traditionele cadeau aan, Jan proficiat". Echtgenote Riekie werd ook niet vergeten, zij kreeg een bloemetje aangeboden. ■

Jubilaris Jan Slaats met echtgenote en rechts voorzitter Wim Roijackers.

Gilde St. Agatha uit Boekel heeft een diaken

Eén van de gildeleden van het eerste uur, en nog wel de eerste hoofdman van het gilde, Henk van Thiel, heeft zaterdag 26 september 2010 de diakenwijding mogen ontvangen van bisschop Hurkmans.

Op 3 oktober 2010 heeft hij zijn eerste officiële assistentie bij een plechtige eucharistieviering in Boekel mogen verrichten. De dienst werd onder andere voorgegaan door gildeheer pastoor Aarden.

Gilde St. Agatha, samen met vertegenwoordigers van gilden van kring Peelland uit Uden en Erp waren hierbij aanwezig. Een kleurrijk geheel, wat extra tot uiting kwam, toen in de pastorietaal een vendelgroet gebracht werd aan de kersverse diaken en zijn familie. Als gilde zijn we bijzonder trots, dat een van de leden geroepen is tot het ambt van diaken, temeer daar wij als gilde trouw betuigen aan de katholieke kerk. Wij wensen Henk een vruchtbare akker, samen met de andere leden van het pastoraal team, in de nieuwe parochie Uden waaronder Boekel per 1 januari 2011 hoort. ■

Pieter v/d Wallen koning St. Willibrordusgilde Bakel

Op zaterdag 6 november 2010 vond dus ook het koningschieten plaats. Omstreeks het middaguur werd het tijd om naar het schietterrein te vertrekken, alwaar het koningschieten zou plaatsvinden. Daar aangekomen werd driemaal rond de boom getrokken en werd koning Thijs de Haan ontdaan van zijn koningszilver. Na een spannende strijd was het gildebroeder Pieter v/d Wallen die met het 169steschot de vogel naar beneden haalde. Kapitein Jos de Groot vroeg Pieter of hij het koningschap wilde aanvaarden, wat hij deed en waarna hij het koningszilver kreeg omgehangen. Men vertrok weer naar het gildehuis, waar gildehospes Hein klaar stond met een tinnen schaal waarin de nieuwe koning zijn handen moest wassen en een zilveren muntstuk moest leggen. hierna moest hij uit de stenen pijp roken. De vendeliers brachten een vendelgroet. De koning mocht daarna als enige over het hoofdvaandel naar binnen lopen. ■

Jubilarissen bij gilde Sint Ambrosius Loon op Zand

Op statiedag 25 september 2010 had gilde Sint Ambrosius twee jubilarissen. John van Gompel was vijftientig jaar lid. Hoofdman Jan van Riel stond stil bij de periode dat John koning was en dat John een cursus gevolgd had als trainer handboogschieten om de begeleiding van de jeugdschutters te professionaliseren. Ad Dankers kreeg een onderscheiding omdat hij veertig jaar lid van de overheid was. Jan van Riel bedankte Ad voor zijn dienstbaarheid aan het gilde. ■

Geslagen schoonheid bij gilde Sint Ambrosius

Op 25 september 2010 verraste koning Ad Dankers zijn gilde met een nieuw koningsschild. Babette Dankers, de dochter van Ad, maakte het ontwerp op basis van twee vormen: de bijenkorf en de koningsvogel. Op het schild staan drie schutters met verschillende wapens en de tekst: Ad Dankers 36e koning, zoon van Jos Dankers 24 – 25 – 27e koning haalde mijn vader met kruisboog en geweer de vogel drie keer neer met de handboog deed ik het voor de eerste keer 19 mei 2007, gilde Sint Ambrosius Loon op Zand. Het schild bevat een stukje familiegeschiedenis. In 1941 schoot de vader van Ad zich met de kruisboog tot gildekoning; de Duitsers hadden schieten met het geweer verboden. In 1948 schoot Jos Dankers de koningsvogel met het geweer neer. In 1959 was Ad (toen 13) erbij toen zijn vader voor de derde keer de koningsvogel velde. Toen Ad zich in 2007 met de handboog tot koning schoot, had hij zijn vader in gedachten en ging een grote wens in vervulling. Ad liet zijn schild maken bij edelsmid Nol Coopmans, omdat hij al meer werk van Coopmans gezien had. De opdrachtgever, ontwerper en opdrachtnemer werken interactief samen. ■

Wisseling wedstrijdleiding handboogschieten

Sinds 1967 was Ad Dankers wedstrijdleader handboogschieten bij het gilde Sint Ambrosius Loon op Zand. Op 25 september 2010 namen Bob van Brunschot, Petty Dankers en Sjef Verschuren de wedstrijdtaken van Ad over. Sjef Verschuren is wedstrijdleader en vertegenwoordigt de belangen van de schutters in de overheid, Bob van Brunschot is medewedstrijdleader. Het uitgangspunt is dat Bob op de woensdagavond de wedstrijd leidt en dat Sjef de wedstrijden op zondag fluit. Bob en Sjef organiseren samen de externe wedstrijden, houden de puntentelling bij en kopen de prijzen in. Petty Dankers is de eerstverantwoordelijke voor het jeugdschieten. Ze wordt daarbij bijgestaan door Sjef Verschuren, zijn hulp daarbij is hard nodig want er zijn momenteel vijftien jeugdschutters. Ad Dankers coacht het trio. ■

Installatie nieuwe gildekoning in Dinther

Op zondag 12 september 2010 trok het Sint Barbaragilde Dinther naar Loosbroek om daar de onttroonde koning Nico van Zutphen per huifkar op te halen. Het hele gezelschap trok daarna weer met de huifkarren naar Dinther om de nieuwe koning Piet van Zutphen op te halen. Pastoor Jansen werd door het gilde aan de pastorie afgehaald. Eerst werd jeugdkoning Johan Dangé geïnstalleerd, Johan werd voor de tweede keer jeugdkoning. Meteen hierna werd oud-koning Nico van Zutphen bedankt door hoofdman Eugene van Bouwdijk Bastiaanse. Piet van Zutphen werd de eed van trouw afgenomen voor het kerkelijke en wereldlijke gezag met de punt van het gildevaandel in zijn hand. Na deze plechtigheid kon Piet zich koning van het Sint Barbaragilde noemen over zijn koningsjaar 2010-2011. Het Sint Barbara Gildekoor zorgde voor de muzikale omlijsting. Aan het einde van de mis nodigde de hoofdman alle aanwezigen uit om naar het gildehuis te komen voor de felicitaties en een kop koffie. Eenmaal in het gildehuis verraste jeugdkoning Johan Dangé iedereen door alle aanwezigen te trakteren op krentenbrood, het werd een drukke maar gezellige bedoening. ■

De nieuwe gildekoning van Dinther.

Vijftig jaar lid van Sint Catharina Vlijmen

Onlangs vond tijdens de jaarlijkse teerdag op 20 november 2010 de huldiging plaats van Thijs Ketels, die maar liefst vijftig jaar lid is van het Sint Catharinagilde in Vlijmen. Thijs kon vijftig jaar geleden toetreden omdat hij trouwde met een dochter van een gildebroeder. Het Sint Catharinagilde is namelijk een bloedgilde, wat wil zeggen dat men alleen lid kan worden als men familie is. Door het huwelijk voldeed Thijs aan deze voorwaarde. We kennen hem als actief lid van onze vereniging, alwaar hij vooral present was bij de onderlinge schietwedstrijden en wedstrijden voor de Langstraatse Schuttersbond. Zijn specialiteit was het vrije hand schieten alwaar hij menige ereplaats behaalde. Maar hij kwam vooral voor de gezelligheid naar het schietterrein waar hij met zijn medebroeders gezellig bij kon kletsen. Thijs ontving voor zijn jubileum een zilveren schildje en een prachtige bos bloemen. ■

Jubilaris Thijs Ketels.

Zo vader, zo zoon

Het afgelopen schietseizoen is voor vader Nico en zoon Michel van Bokhoven wel heel goed verlopen. Nico wist sinds jaren weer eens kampioen te worden van het Sint Catharinagilde uit Vlijmen. Hij bleef Ron Groot en Sjaak Verhoeven voor die respectievelijk tweede en derde werden. Zijn zoon Michel werd kampioen bij het opgelegd schieten.

Hij werd voor de eerste keer kampioen van de onderlinge competitie, maar wel overtuigend. De favorieten Els Verhoeven en Hans Vastré die tweede en derde werden, hadden het nakijken. Voor Els Verhoeven was er nog wel de titel van het combinatieklassement bij de dames. Bij de heren werd dit Nico van Bokhoven. Michel van Bokhoven die dit jaar zeer goed presteerde, haalde ook nog een keurige tweede plaats bij het kampioenschap van de Langstraatse Schuttersbond. Het schietseizoen werd door de leden van Sint Catharina afgesloten met een feestavond, alwaar alle prijswinnaars in de bloemetjes werden gezet. ■

Het duo Van Bokhoven.

Frank van Wetten gildebroeder van het jaar 2010

Tijdens de jaarlijkse teerdag van het Sint Catharinagilde uit Vught werd Frank van Wetten in het zonnetje gezet. Hij werd namelijk onderscheiden als gildebroeder van het jaar 2010 voor zijn verdienste voor het Sint Catharinagilde en daarom werd hem door mevrouw Houben - van Lanschot de bijbehorende zilveren speld opgespeld. De andere huldigen op deze teerdag golden Bart Franken vanwege het behalen van het schutterskampioenschap 2010 en hem werd de bijbehorende beker uitgereikt. Het viertal dat deelgenomen had op de kringdag van kring Maasland in Berkel Enschoot werd het zilveren schild uitgereikt dat zij gewonnen hadden voor het behalen van de vierde prijs bij het geweer-schieten op de wip. Deze vier waren; Adrie van de Sande, Jos van Gogh, Jonnie van Rixtel en John van den Wittenboer. Na deze huldigingen werd de dag op de traditionele wijze voortgezet en werd 's avonds na het diner deze zeer geslaagde teerdag afgesloten en keerden allen moe maar voldaan huiswaarts. ■

Frank van Wetten ontvangt zilveren speld van mevrouw Houben - van Lanschot.

Rinie van Kuijk vijftig jaar gildebroeder

Het Sint Catharinagilde Vught vierde op 27 november 2010 haar jaarlijkse teerdag. Na het uithalen van de staande deken Adrie van de Sande volgde een eucharistieviering in de H. Hartkerk, waarna de eed van trouw aan de kerkelijke en wereldlijke autoriteiten hernieuwd werd. Vervolgens ging men naar het gildehuis Café van Berkel voor de traditionele koffietafel, waar Martin van Rosmalen geïnstalleerd werd als gildebroeder. Na de koffietafel werd Rinie van Kuijk gehuldigd voor zijn vijftigjarig lidmaatschap. Rinie is begonnen als vendelier en heeft diverse malen een bestuursfunctie vervuld. Namens de gemeente Vught ontving Rinie van burgemeester R. van de Mortel zowel een zilveren ereschild als de Speld van Verdienste, voor behoud van jarenlange oude tradities. Ook koning Robert Kluijtmans en Jeroen van Kuijk ontvingen voor hun vijftigjarig lidmaatschap de Speld van Verdienste. Namens het gilde werd Rinie door de hoofdmans een zilveren schild opgespeld. Hierna werd hij gehuldigd door de hoofdmans van de Kring Maasland, Jack Goudsmits. Deze prees Rinie voor zijn inzet voor het Sint Catharinagilde en kreeg hij de eremedaille in zilver van Kring Maasland opgespeld. Hierbij was het hele kringbestuur aanwezig. ■

De trotse jubilaris Rinie van Kuijk.

Pater Joe benoemd tot gildeheer Schijndelse gilde

Tijdens de mis van 20 november 2010, met zang van het gemengd koor en in aanwezigheid van het buurgilde Sint Antonius en Sint Sebastiaan uit Gemonde, is pater Joe in de Pauluskerk benoemd tot gildeheer van de Gilde Broederschap der Sint Catharina en Barbara. Hoofdmans Ad Kools zei bij de benoemingsceremonie dat het gilde blij was dat pater Joe zo spontaan had gereageerd op de vraag of hij gildeheer van de broederschap wilde worden. De hoofdmans memoreerde dat er in de negentiende eeuw kritiek van de geestelijkheid op het zondige gedrag van gildeleden was. "Deze felle kritiek betekende eigenlijk het einde van de toen nog bestaande eeuwenoude Schijndelse schuttersgilden, zijnde Sint Sebastiaan, Sint Catharina, Sint Barbara en Sint Servatius. Maar de verhoudingen tussen het gilde en de kerk zijn hersteld. Pastoor Cor van de Brand, de eerste gildeheer, heriep op Hemelvaartsdag 15 mei 1980 het verbod op de gilden in zijn preek om de heropleving van het gilde te vieren. Zo kreeg dan nu ook pater Joe de sjerp en bijbehorend zilveren schild uitgereikt met vaandelgroet bij zijn benoeming tot gildeheer. ■

De nieuwe gildeheer, pater Joe

Arno Verbakel koning bij Sint Catharina en Barbara, Schijndel

Het was bij het 187ste schot dat de vogel in tweeën brak en onder gejuich naar beneden viel. Arno Verbakel werd met zijn treffer de nieuwe koning van de Gildebroederschap der Sint Catharina en Barbara. Voordat het koningschieten daadwerkelijk kon beginnen, moest eerst de schutsboom "gevrijd" worden door vertegenwoordigers van de kerkelijke (Anton Bijnen) en wereldlijke overheid (burgemeester Henk Opsteegh). Voor de gildezusters was er de taak om het goede voorbeeld voor de gildebroeders te geven. Hoewel de meeste kogels doel troffen, was de vogel nog nagenoeg heel toen koning Ben van de Rijdt mocht aanleggen voor zijn eerste schot. Het tweede schot was, zoals de

reglementen voorschrijven, voor de Landjonker Mies Vervoort. Vervolgens waren de overige gildebroeders aan de beurt. Naarmate de strijd vorderde nam de spanning toe. Het was tenslotte Arno Verbakel die de koningstitel wist op te eisen. Door hoofdman Ad Kools werd de eed afgenomen en werden de versierselen behorend bij het koningschap overhandigd aan Arno. Tegen vier uur werd koers gezet naar de pastorie waar aan de koning een vendelgroet werd gebracht. ■

De nieuwe koning van het Schijndelse gilde: Arno Verbakel.

Gilde van Besoijen bij boekpresentatie "Leven met Leer"

Op maandag 25 oktober 2010 was de patroonheiligendag van het gilde Sint Crispinus en Sint Crispinianus van Besoijen. Normaal wordt er dan ook op deze dag de jaarlijkse statiedag gehouden, maar dit jaar werd de statiedag één week opgeschoven omdat het gilde gevraagd was medewerking te verlenen bij een boekpresentatie. Het gilde van Besoijen is van oorsprong een gilde van leerlooiers en schoenmakers en omdat het boek "Leven met Leer" verhalen uit de Langstraatse schoen- en lederindustrie bevat, was het gilde van mening dat dit een geldige reden was hier de statiedag één week voor te verzetten. Uiteraard wordt het gilde ook vernoemd in het boek. ■

Statiedag Sint Hubertus Drunen

De statiedag is de viering van de patroonheilige van het gilde. Al in 1560 bij de oprichting van het Sint Hubertusgilde is er vanwege de bosrijke omgeving voor deze patroonheilige van de jacht gekozen. Traditiegetrouw wordt in formatie de koning opgehaald. De formatie wordt vooruit gegaan door een standaardrijder die zigzaggend de weg vrij houdt. Tijdens de Sint Hubertusviering worden de Hubertusbolletjes gezegend en na de mis brengt het gilde een vendelgroet aan het kerkelijk gezag. Tijdens de koffietafel worden deze Hubertusbolletjes volgens traditie zonder boter of beleg genuttigd. Vroeger werd dit versgebakken wit brood gevoerd aan de dieren om hen vrij te waren van hondsdoelheid. De boeren aten het brood om ook hen te behoeden voor ziektes. Voor gildebroeder Theo Verhoeven (77) is het een bijzondere statiedag omdat hij vanwege zijn vijftigjarige lidmaatschap gehuldigd wordt. Ad Smits, ad interim hoofdman, overhandigt Theo een prachtige met goud belegde zilveren speld met een hertenkop, het symbool van het gilde. "Theo was altijd een fervente en "goede schutter", vertelt koning Ton den Teuling. Nadat de voormalige koning, Gerard Klerks, zijn zilveren schild aanbiedt geven de broeders een vendelgroet aan de patroonheilige bij de kapel. ■ (Bron: Heusdense Courant)

Vlnr: Ton den Teuling, Ad Smits en Theo Verhoeven.

Nederlands gildekampioenschap kruisboog op wip schieten

Op 10 oktober 2010 werd door het Gilde Broederschap van Onser Liever Vrouwe uit Oirschot het Nederlands Gildekampioenschap hand- en kruisboogschieten georganiseerd. Drie gildeleden uit Schijndel en Gemonde wisten zich individueel hierbij in de prijzen te schieten. De schutters zijn op voorhand op sterkte ingedeeld in een drietal klassen (ere, eerste en tweede klasse). In totaal werden er twee ronden geschoten van elk vijftien pijlen. In de tweede klasse wist Toon Pennings van het gilde Sint Anthonius Sint Sebastiaan uit Gemonde het kampioenschap voor zich op te eisen. Hij besliste het afkampen met Theo Senders uit Zeelst in zijn voordeel. In dezelfde klasse wist Peter Vermeer van de gilde-

broederschap der Sint Catharina en Barbara uit Schijndel de derde prijs na afkampen te winnen. In de ereklasse waren er slechts twee schutters welke geen pijl hadden gemist. Bij het afkampen kwam Johnny van der Leest van het gilde Sint Joris & Sint Catharina uit Gemonde net tekort om het kampioenschap te behalen, welke werd gewonnen door Jan Huijbers uit Stratum. ■

Op de voorgrond kampioen tweede klasse Toon Pennings.

“Gemondse kermis”

Op kermismaandagmiddag 11 oktober 2010 hebben twintig schutters van het geweergilde Sint Joris & Sint Catharina deelgenomen aan het jaarlijkse kermisprijsschieten bij gildeaccommodatie Datmunda. Elke schutter loste vijftien schoten verdeeld over vijf ronden. Na deze ronden waren er slechts twee schutters welke “volle bak” hadden geschoten. Bij het kampen bleef het tot het laatste schot spannend. Zowel Martien van de Loo als Henry van der Schoot misten in de zevende serie, van elk drie schoten, hetzelfde schot maar uiteindelijk was het toch Martien welke het pleit in zijn voordeel besliste. Runner-up van de dag was Ernö Luif welke met veertien punten zijn schietprestatie het best verbeterde. Na de prijsuitreiking werd er in gildehuis de Schuif nog een “afzakkertje” genomen en het ludieke “schapen” schieten in de schiettent op de kermis werd ook dit jaar niet overgeslagen. Onder het motto van “missen is wegwezen” bleven er uiteindelijk drie schutters over. Johan van der Schoot miste voorop zijn vierde schot, welke wel werd geraakt door Harry Geerts. Omdat Johnny van der Leest achterop ook zijn vierde schot miste, werd Harry de nieuwe ludieke Gemondse kermiskoning van 2010. ■

Ernö Luif in actie tijdens het kermisprijsschieten.

Levende kerststal in hartje Gemonde

In navolging op het succes van vorig jaar hebben leden van het Sint Joris & Sint Catharinagilde uit Gemonde op eerste kerstdag weer een “levende kerststal” uitgebeeld in de parochietuin van de Sint Lambertuskerk. Ze waren er allemaal weer: Jozef, Maria, het kindje Jezus, de drie koningen, een stel herders en ook een engel waarde rond. Ook een echte ezel en een varken liepen samen met de scharreklippen van de pastoor in het decor. Zij leken geen last te hebben van de talrijke bezoekers, die allen werden verwelkomd met een glaasje warme glühwein. De brandende boomstammen droegen mede bij aan een gezellige ambiance. Tevens vond in de Sint Lambertuskerk het “Kindeke wiegen” plaats. Hierbij werd het kerstverhaal voorgelezen en samen met de kinderen stilgestaan bij de geboorte van Jezus. Alle aanwezige kinderen mochten op de trap van het altaar gaan zitten en hebben samen met “parochieherder” pastoor Goedhart liedjes gezongen. Daarna mochten alle kinderen zich verkleeden als herder of koning en gingen ze in een stoet naar buiten om naar de “levende kerststal” te kijken. ■

Op de voorgrond “parochieherder” pastoor Goedhart.

Nieuwe koning bij De Oude Schuts Den Bosch

Het Bossche Sint Jorisgilde ‘De Oude Schuts’ heeft een nieuwe koning. Op de Citadel in 's-Hertogenbosch werd het driejaarlijkse koningschieten gehouden. Degene (man of vrouw) die met de kruisboog het laatste stukje van de houten vogel afschiet is voor de komende drie jaar koning in het gilde. Vooraf werd met de nodige ceremoniën de oude koning, Wim Cordang, van zijn koningszilver ontdaan. Na het vrijen van de baan, door de deken van eer, Herman van den Heuvel, werd door alle achtentwintig leden van het gilde om de titel gestreden. Na 147 schoten viel de vogel. Het laatste schot was gelost door Wim Kroon, vaandrig van het gilde. Hij werd volgens strenge protocollen als koning geïnstalleerd en het koningszilver omgehangen. Node nam hij afscheid van zijn vaandel dat hij zoveel jaren met hart en ziel had gedragen. De hoogheid en heel het gilde zijn blij en trots Wim Kroon als koning te mogen hebben. ■

Het laatste schot van de nieuwe koning.

Essche gilde eert patroonheilige

Op 7 november werd in de Essche Sint Willibrordusparochie de feestdag van de patroonheilige gevierd met een eucharistieviering met medewerking van muziekvereniging Sint Willibrordus en van het Sint Willebrordusgilde. Tijdens deze mis werd door gildeheer pastoor Verbraeken het gerestaureerde monumentale orgel opnieuw ingezegend. Ook het gilde heeft aan de financiering van deze kostbare restauratie haar steentje bijgedragen. Aan het eind van de mis werd dan ook door hoofdman Alphons van der Heijden een cheque van € 600,- overhandigd aan de voorzitter van de stichting, mevrouw Martine van Bouwdijk-Bastiaanse. Tevens werden twee nieuwe gildeheren geïnstalleerd. Al kennen de meeste gilden slechts één gildeheer in de persoon van de plaatselijke pastoor, in Esch is dit anders geregeld. In een gildereglement uit 1877 is bepaald dat "naast personen uit hoofde van hun maatschappelijke functie, ook degenen die aanzienlijke schenkingen aan het gilde doen, tot gildeheer kunnen worden benoemd". Op grond van deze bepaling werden tijdens de ledenvergadering van 26 september 2010 Jan Simons en Jacques van den Hoven tot gildeheer gekozen. Voor een volle kerk kregen zij nu de bijbehorende sjerp en hoed uitgereikt. Het huidige aantal gildeheren van het Sint Willebrordusgilde komt hiermee op elf. ■

De gildeheren Jacques van den Hoven (links) en Jan Simons.

Nieuwe eredeken én gildebroeder bij Erpse gilde

In 2009 werd de nieuwe burgemeester van de gemeente Veghel, Ina Adema, door de gilden uit de gemeente, zijnde het Sint Barbaragilde en het Erpse Onze Lieve Vrouwe en Catharinagilde, ingevendeld. In haar dankwoord toonde de burgemeester zich dankbaar voor de eer die haar te beurt was gevallen en gaf ze aan graag meer te willen weten over het gildewezen. En zo geschiedde. Op uitnodiging van het Erpse gilde nam zij in 2009 deel aan het koningschieten. Tot ieders verrassing was zij het die de laatste resten van de houten vogel naar beneden schoot en daarmee erekoningin werd van het Erpse gilde. Toen het gilde haar het verzoek deed om de functie van eredeken te aanvaarden twijfelde ze niet en aanvaardde de functie. Tijdens de gildemis op kermismaandag 12 juli 2010 legde zij, ten overstaan van o.a. het gilde en het college van burgemeester en wethouders de eed van trouw af en bekleedde vanaf dat moment het eredekenschap. Tijdens dezelfde gildemis werd Herman van Amstel geïnstalleerd als gildebroeder. Tamboer Herman was al een aantal jaren actief bij het gilde. Omdat hij in 2010 zestien werd maakte hij de logische stap naar de 'senioren'. ■

Van rechts naar links: Pastoor Rombauts, Herman van Amstel, hoofdman Paul van Dijk, eredeken burgemeester I. Adema en Paul van Amstel.

Koninklijke eer voor Piet van Dijk

Tijdens het kermisweekend vinden er op het gildeterrein van het Erpse Onze Lieve Vrouwe en Catharinagilde enkele speciale evenementen plaats waaronder het "Kermis-schieten". Het belooft een mooie middag te worden. Het werd drie uur en commandant Piet van Dijk kreeg opdracht het signaal verzamelen te geven. Hij begreep hier niets van en zeker niet toen hem werd gevraagd plaats te nemen. Locoburgemeester Jan van Burgsteden van de gemeente Veghel kwam binnen. Deze sprak de decorandus toe over zijn grote maatschappelijk betrokkenheid voor de Erpse gemeenschap, zoals bij de vrijwillige brandweer, carnavalsvereniging, biljartvereniging, buurtvereniging, heemkundekring, wielervereniging en voetbalvereniging. Ook voor het Erpse gildewezen was Piet van grote betekenis. Als lid van de overheid beheerde hij lange tijd de financiën en als beheerder van het clubhuis was hij mede organisator van vele evenementen. Daarom, zo sprak de locoburgemeester, had

het de koningin behaagd om Piet te benoemen tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau. Normaal heeft Piet snel zijn woordje klaar maar hij werd opvallend stil op het moment dat hem de versierselen werden opgespeld. En de verdere afloop van het kermis-schieten? Het was Noud Kuipers die uiteindelijk de laatste resten van de vogel naar beneden schoot. ■

Piet van Dijk.

Wim Vennekens vijfenveertig jaar tambour-maître

Tijdens de jaarvergadering van het koninklijk Sint Willibrordusgilde Geijsteren, 6 november 2010, werd tambour-maître Wim Vennekens gehuldigd, omdat hij deze functie al vijfenveertig jaar bekleedt. Wim is ook sinds jaar en dag instructeur van de drumband, die in de laatste tien jaar een forse groei heeft doorgemaakt met vooral veel jeugdige tamboers. Wim was jarenlang bestuurlid en is nog actief binnen het eigen gildekoor. Helaas mist hij nog één titel, en dat is het koningschap. Tijdens de jaarvergadering werd Wim verrast met een prachtige digitale fotoreportage over de afgelopen vijfenveertig jaar als tambour-maître. Vervolgens kreeg hij een uniek zilveren speldje met oorkonde uitgereikt door de eerste gildemeester. ■

Jubilaris Wim Vennekens.

Verlenging predikaat “Koninklijk”

Het koninklijk Sint Willibrordusgilde Geijsteren mag voor de komende vijftienvijf jaar wederom de titel “Koninklijk” voeren. Dit op basis van de activiteiten van het gilde in de laatste vijftienvijf jaar. Bijvoorbeeld voor de hulp bij de watersnoodrampen in 1984, 1993 en 1995. Ook ging de opbrengst van de gildedag in 1997 naar het vernieuwen van het kerkdak van de plaatselijke Willibrorduskerk. Het gilde heeft nog steeds als taak de bescherming van altaar en haard, wat bij bovenstaande zaken natuurlijk perfect tot uitdrukking komt. ■

Sint Antoniusgilde blij met beschermvrouwe

De parochie van de heilige Antonius Abt in St. Anthonis vierde het Antoniusfeest op zondag 16 januari 2011. Het Antoniusgilde vierde het feest natuurlijk mee.

Dit jaar had deze feestdag voor het gilde een bijzondere betekenis. De burgemeester, mevrouw M. Sijbers, had na haar installatie toegezegd graag beschermvrouwe van het gilde te willen worden. In een plechtige eucharistieviering legde zij de eed van trouw af en werd zij als lid geïnstalleerd. Ook de aspirant-leden mevr. Ria Gooren en de heren Theo Artz en Henk Derks werden als lid geïnstalleerd. Na het afleggen van de eed hing de hoofdmans de beschermvrouwe de bij haar functie behorende sjerp om en kregen allen het Antoniusinsigne opgespeld. Na afloop van de viering was de overvending van koning, kerkelijke en wereldlijke overheid en gaven de vendeliers een vendeldemonstratie op het grasveld van de Brink. Aansluitend genoten de leden met genodigden van de Brabantse koffietafel. Hierna vond het teren plaats. Het op 2 november 2006 opgerichte gilde telt inmiddels 42 leden. ■

Beschermvrouwe, mevrouw Sijbers legt de eed van trouw af.

Het kringwapen van Land van Cuijk

Het kringwapen is goedgekeurd door de Hoge Raad van Adel in en is gebaseerd op het wapen van de gemeente Cuijk, waaraan toegevoegd is een hartschild in zilver met een gilden-embleem, de kruisboog, in sabel (zwart). Het schild bestaat uit een gouden schild met twee dwarsbalken in keel (rood) en acht merletten ook in keel. Deze merletten beelden de (eenden-) kuikens van Cuijk uit, die om de een of andere duistere heraldische reden, zonder snaveltjes en pootjes worden afgebeeld. (Bron: De Gouden Guld 1933-1983. Kring van schuttersgilden ‘Land van Cuijk’) ■

Jan Dijkers onderscheiden

In het bijzijn van bijna alle broeders en zusters van het kloveniersgilde "St. Antonius Abt" uit Terheijden heeft Jan Dijkers op 27 november 2010 uit handen van kringvoorzitter Henny Hoppenbrouwers de kringonderscheiding uitgereikt gekregen. Met een mars, die ten gehore werd gebracht door de tamboers en de bazuinblazers, werd het officiële gedeelte van die avond afgesloten. Jan heeft deze onderscheiding echt verdiend! Hij is ruim veertig jaar gildebroeder. Hij draagt vanaf 1984 het gildevaandel. Hij is vijf maal koning geweest (1980, 1986, 2001, 2003 en 2006). Daarnaast is Jan een manus-van-alles. Hij heeft onder meer uren meegebouwd aan de realisatie van de gildekamer. Hij repareert de schutsbomen, hij knipt de haag en hij houdt de omgeving netjes schoon. Kortom op Jan kan altijd een beroep gedaan worden. Hij is een goed voorbeeld voor anderen. ■

De onderscheiding van Jan Dijkers wordt bewonderd.

De reis van prins Hendrik in het jaar 1826

In juli 1625 viel Breda in Spaanse handen. Daardoor bezat de "Republiek van de Zeven Verenigde Provinciën" in het tegenwoordige Noord-Brabant niets meer dan een kleine reeks vestigingen aan de west en de noordwestkant. Deze vestigingen vormden een waterlinie die bestond uit Fort Moermont, Fort Pinssen, en Fort de Roovere. Het Ravelijn Op den Zoom behoorde daar ook aan toe. De laatste is de plaats waar het schuttersgilde Sint Sebastiaan Bergen op Zoom / Borgvliet in de zomermaanden enkele malen gebruik van maakt. Als oefenterrein voor het handboogschieten maar waar ook de Zilverenpijlverschieting en het koningsschieten telkens terugkeert. Sedert ca. 1830 heeft de natuur zijn gang kunnen gaan. Het Ravelijn is ver in het verleden beplant met bomen en met grond opgehoogd. Later heeft men de vestiging ingericht als de kweektuin van de gemeente Bergen op Zoom. Gelukkig is daar vele jaren later weer een restauratie toegepast en terug gebracht in zijn huidige staat. Het Fort de Roovere daarin tegen is helemaal verwilderd en ook niet meer helemaal voor publiek toegankelijk. Toen vele eeuwen terug de waterlinie in opdracht van Prins Hendrik tot stand was gekomen heeft hij die per boot van uit Breda geïnspecteerd. Een onderneming waarvan men nu geen voorstelling meer heeft.

Bij een afscheid van een voormalige burgemeester van de Stad Bergen op Zoom is er een stichting in het leven geroepen genaamd de vrienden van de West-Brabantse waterlinie. Zij stelde zich ten doel de restauratie van de nog overgebleven vestiging Fort de Roovere. Een droom kwam in vervulling. Het herstel van de forten betekent het veiligstellen van een belangrijk deel van West-Brabants cultuurhistorisch erfgoed. In november 2010 was daar het

moment dat prof. mr. Pieter van Vollenhoven, vele eeuwen na prins Hendrik, de gerestaureerde waterlinie inspecteerde en dat ook van uit een boot. Het Gilde Sint Sebastiaan Bergen op Zoom / Borgvliet en de Borgerij Berghen op den Zoom vormden een erehaag naar de boot waarmee hij de waterlinie inspecteerde. ■

Het gilde Sint Sebastiaan Bergen op Zoom/Borgvliet vormt tezamen met de Borgerij op den Zoom, ook uit Bergen op Zoom, een erehaag voor en prof. mr. Pieter van Vollenhoven.

Is Jouw mede-lezer nog geen abonnee?

De Gildetrom het blad voor jong en oud.

George Pisa en Zn. Tailleurs B.V.
Tenierslaan 1-5 5613 DZ Eindhoven

Tel. 040-2433631
info@georgepisa.nl

Op de Hoofdliedendag, zaterdag 9 oktober 2010, is de nota 'Franje of Fundament' over het jeugd-beleid officieel uitgereikt en zijn er vele exemplaren door de gildebesturen meegenomen. De nota is dus over de provincie verspreid. Dat huzarenstukje is afgerond. Maar nu, wat gaat er nu mee gebeuren? Het eigenlijke werk moet nog beginnen!

Jeugd, franje of fundament?

Allereerst heeft de Commissie Jeugd van de federatie contact opgenomen met de besturen van de zes kringen. Dit heeft ertoe geleid dat op de najaarsvergaderingen van de kringen (in het Land van Cuijk in januari) uitvoerig over het jeugdbeleid is gesproken, met als belangrijkste item steeds: zijn we als kring bereid om structureel aandacht te gaan besteden aan de jeugd? Een positief antwoord hierop werd niet meteen met algemene stemmen gegeven. Veel gilden hebben geen jeugd en vinden zich ook niet bij machte om de jeugd te benaderen. Is het wel nodig, is het geen vergeefse moeite, hoe houd je de jeugd vast, we hebben minder goede ervaringen, kunnen we ons niet beter richten op de leeftijd 30 tot 45-jarigen? Maar na enig over en weer gepraat was toch, in alle kringen, de overheersende mening dat men met de jeugd moet beginnen. Niet alleen vanuit het oogpunt van het voortbestaan van de gilden bezien, maar zeer zeker ook als opdracht die de gilden hebben als drager van cultureel erfgoed. In deze tijd van verschuiving van dorps- en stadspatronen kan een gilde een belangrijke uitdrager zijn van gemeenschapszin, van solidariteit. Ook in het onderwijs wordt veel waarde gehecht aan de overdracht van traditionele waarden, met aanpassingen binnen onze huidige cultuur.

Uitgaande van deze gesprekken zijn er nu twee zaken aan de orde:

1 De instelling van een Commissie Jeugd in elke kring.

Dit voorstel werd in elke kring aangenomen. Waarom is zo'n commissie nodig?

- a Voor de contacten met de gilden in de kring. Met name gilden die geen jeugd bezitten, niet weten hoe ze stapsgewijs een goed jeugdbeleid kunnen opzetten, maar – en dat is een voorwaarde – dit wel willen realiseren, daarvoor is er een Kringcommissie en een federatieve Commissie Jeugd.
- b Voor het organiseren van activiteiten voor de jeugd binnen de kring: uitwisselingen, instructieve bijeenkomsten. Hiertoe behoort ook het onderzoeken van de mogelijkheden om kring- en gildedagen qua opzet beter aan te passen aan de jeugd.
- c Voor een goed verband gilde – kring – federatie wat betreft de jeugd. We kunnen van elkaar leren, van de initiatieven die er reeds genomen worden. In de Gildetrom van 2010-4 stond een verslag van een prachtige dag in Gemert. En dit jaar komt er een jeugddag in Heijen en een jeugdmiddag in Aarle-Rixtel. Kring Kempenland kent jaarlijks een jeugddag. Daar zijn draaiboeken van, ervaringsgegevens. Zo gebeurt er reeds veel.

2 Het benaderen van de scholen

Over ditzelfde onderwerp heeft de Commissie Jeugd contact

opgenomen met de stichting Brabants Erfgoed in Den Bosch. Met beleidsmedewerkster drs. Inge Schuster is gesproken over de betekenis van de schuttersgilden voor het onderwijs. Dit is geen vreemd item voor deze stichting, want o.a. het project 'Doar hedde de guld' is mede van hieruit tot stand gekomen.

Binnen het onderwijs zijn er mogelijkheden om het contact van jonge mensen met de gilden te bevorderen. En dan niet direct vanuit het belang van het gilde, maar allereerst om in het kader van de overdracht van cultureel erfgoed, van historie en heemkunde, de functie van een gilde in verleden, heden en toekomst nader te belichten. De vraag is dan: wat kunnen wij een school aanbieden? Hoe presenteren wij ons op school? Op welke wijze ontvangen wij een groep kinderen in het gildehuis?

Mevrouw Schuster wil ons hiertoe een handreiking aanbieden, door, tezamen met de federatieve Commissie Jeugd, een cursusavond te organiseren. **Hier worden met name die gildeleden voor uitgenodigd, die reeds scholen bezoeken of die dit willen gaan doen.** Aan de hand van voorbeelden, van beschikbaar materiaal, zal praktische informatie gegeven worden over wijzen van benadering van scholen. Alle gilden ontvangen een bericht over dit initiatief, met concreet de datum en plaats en met de wijze van aanmelden.

Op de voorjaarsvergaderingen van de kringen wordt op deze materie terug gekomen. Hopelijk zijn er dan concrete initiatieven te melden. ■

Uitnodiging voor alle gilden van de Noord-Brabantse Federatie van Schuttersgilden.

15 mei 2011, “Jeugdgedag St. Catharina en St. Barbara, Leende”

Het gilde St. Catharina en St. Barbara uit Leende wil alle gildes uitnodigen op zondag 15 mei voor de jaarlijkse Jeugdgedag van Kring Kempenland aan de Loofvennen 3 in Leende.

Deze jaarlijkse Jeugdgedag wordt georganiseerd om twee redenen, nl: als voorbereiding op de grote kringgedag en om jeugd en cultuur dichter bij elkaar te brengen.

Door het bijwonen van deze Jeugdgedag kunnen ideeën opgedaan worden voor andere kringen om ook een soort gelijke dag te organiseren. Door deze Jeugdgedag is het makkelijker om de jeugd te laten kennismaken met de tradities van het gilde.

HET PROGRAMMA JEUGDGEDAG 15 MEI 2011 ZIET ER ALS VOLGT UIT:

12.00 uur Ontvangst deelnemers

Deelnemers kunnen zich bij aankomst melden bij het secretariaat en kunnen daar hun pasjes inleveren. Pasjes kunnen tot 12.30 uur worden ingeleverd.

12.45 uur Opstellen voor de optocht

13.00 uur Vertrek van de optocht, aansluitend de massale opmars

13.45 uur Opening jeugdtoernooi

Welkomswoord door de voorzitter van Kring Kempeland, de heer J. Schrurs.
Inleveren Jan van Doorn wisseltrofee en de Lambert van Schayik wisseltrofee.
Welkomswoord door de burgemeester van Heeze-Leende, de heer Verhoeven.
Openingswoord door de regerend deken, de heer Fr. van de Gevel.

14.00 uur Aanvang wedstrijden

17.30 uur Prijsuitreiking en overhandiging van de Jan van Doorn wisseltrofee en de Lambert van Schayik wisseltrofee

Prijsuitreiking van de jeugdwedstrijden. De zilveren schildjes en een blijvende herinnering worden uitgereikt aan de deelnemers. De deelnemers aan de wedstrijden dienen in uniform de schildjes en de herinnering af te halen.
Overhandiging van de Jan van Doorn wisseltrofee “de Vendelier” aan de beste vendelier met ervaring in de klasse 12 t/m 15 jaar.
Overhandiging van de Lambert van Schayik wisseltrofee “de Tamboer” aan de beste tamboer met ervaring in de klasse 12 t/m 15 jaar.

18.00 uur Sluiting Jeugdgedag 2011

Voor informatie kunt u terecht bij het gilde St. Catharina en St. Barbara Leende.

Regerend deken, Frans van de Gevel.

Tel. nr. 0495 - 49 58 46

E-mail: fransvandegevel@hetnet.nl of bezoek onze website: www.dejongschutleende.nl

Goed resultaat jeugdvendeliërs gilde Sint Ambrosius Loon op Zand

Zondag 14 november 2010 zijn de jeugdvendeliërs Danique Basters (13), Eline van Brunschot (12) en Daphne van Brunschot (15) naar het NBFS Indoor Jeugd Vendel toernooi geweest. Dit federatietoernooi werd georganiseerd door het Sint Sebastiaangilde te Borkel. Eline moest als tweede vendelier in de klasse 10 tot 13 jaar haar oefeningen laten zien. Voordat Eline mocht beginnen werd haar vendel gewogen en gemeten, dit voldeed keurig aan de reglementen. Eline liet een keurig programma zien. Ze had geluk, want toen ze klaar was met haar oefeningen bleek haar vendel los te zitten en gleed naar beneden. Hierna moesten de drie dames als groep hun oefeningen laten zien. Ze werden perfect begeleid door de enige jeugdtamboer die het gilde Sint Ambrosius nog heeft, Anouk Basters. Deze keer was de concurrentie

voor de groep te groot en vielen ze buiten de prijzen. Danique was na het groepsvendelen individueel aan de beurt. Ze liet een mooi en moeilijk programma zien wat zij keurig uitvoerde. Voor de eerste keer tijdens een wedstrijd liet zij ook het achter over het vendel springen zien. Het lukte erg goed! Als laatste was Daphne aan de beurt. Daphne deed erg goed haar best en liet al mooie oefeningen zien. De eerste plaats in de klasse 10 tot 13 jaar was voor Danique Basters en de derde plaats ging naar Eline van Brunschot. Een geweldig goede prestatie van de jeugdvendeliërs! ■

Vendeliërs en tamboer Loon op Zand klaar voor hun optreden.

Vlnr: Daphne van Brunschot, Eline van Brunschot, Anouk Basters, Esmee van Brunschot en Danique Basters.

Hoe een klein gilde groot kan zijn

Op 19 december 2010 was er weer het jaarlijkse kalkoenschieten bij het gilde Sint Crispinus en Sint Crispinianus in Besoijen. Op deze laatste zondag voor kerst werd er door jong en oud op de luchtbuksbaan gestreden om de befaamde John de Jongbokaal met bijbehorende kalkoen.

Verder waren er nog een kip, rollade en kerststol te winnen met het luchtbuksschieten.

Voor de jeugd onder de 16 jaar waren er ook nog toepasselijke prijzen te winnen.

Dit jaar is de bokaal met kalkoen gewonnen door de jeugd, en wel Max de Louw, zo zie je maar weer, "je hoeft niet groot te zijn om te winnen". Ondanks het extreme winterse weer was de opkomst toch goed te noemen en heeft het gilde weer een leuke afsluiting van 2010 gehad. ■

De jeugdige winnaar met de John de Jongbokaal.

Een jeugdfederatiekampioen uit Erp

De jeugdvendeliërs hadden er al maanden lang naar uitgekeken. Op zondag 14 november 2010 zou het Federatief Indoor Jeugdvendeltoernooi worden gehouden in het Brabantse Dommelen. Het Sint Sebastiaangilde uit Borkel had de organisatie in handen. Namens het Erpse Onze Lieve Vrouwe en Catharinagilde namen drie jeugdvendeliërs deel. Janneke, Gerco en Max van Dinter, jawel uit één familie, hadden extra vendellessen gekregen van opa Gerrit. Vendelen staat bij de familie Van Dinter 'hoog in het vaandel' want ook vader Edwin weet zijn mannetje te staan bij het vendelen. De familie was met een gezonde dosis spanning afgereisd naar Dommelen. Gerco, de oudste van de drie, draaide een goede oefening waarmee hij uiteindelijk achtste werd. Zus Janneke kwam evenals Gerco uit in de klas tien tot twaalf jaar. Tijdens haar oefening greep ze naast de vendelstok en liet hem vallen. Echter, zij vendelde haar oefening op een keurige manier ten einde. Als laatste was het de beurt aan Max, de jongste van de drie jeugdvendeliërs. Hij wist op een fantastische manier het vendel rond te laten vliegen. De juryleden waren enthousiast over zijn prestatie en gaven hem de hoogste beoordeling. Max van Dinter werd daardoor overtuigend federatiekampioen in de jeugdklasse tot negen jaar. Het was dan ook volkomen terecht dat de gehele familie Van Dinter een geweldige ontvangst kreeg bij thuiskomst bij het Erpse gilde. ■

Federatiekampioen Max van Dinter in actie.

Kring Baronie en Markiezaat kiest jeugdlid 2011

Het gilde Sint Sebastiaan Bergen op Zoom / Borgvliet vierde op zondag 16 januari 2011 haar naamdag. Met deze dag werd ook het zilveren jubileumjaar, de vijftiengste na de heroprichting, afgesloten. Men deed dat zo als gebruikelijk weer op gepaste wijze met een eucharistieviering in de Gertrudiskerk in Bergen op Zoom. Tijdens deze viering werd Rowan Averdick als jeugdlid geïnstalleerd. Rowan was al enkele jaren bekend met het gilde. Zodat de stap om definitief in te treden niet zo groot meer was. In die jaren had Rowan zich in zekere zin ook wel verdienstelijk gemaakt voor het gilde. Buiten het gilde is Rowan ook erg actief op cultuurhistorisch gebied. Binnen zijn woonplaats Woensdrecht heeft hij samen met een drietal andere jeugdigen een bunker uit de tweede wereldoorlog uitgegraven. Deze bunker is inmiddels weer toegankelijk voor een breder publiek. De gemeente Woensdrecht was erg lovend over deze actie. Henny Hoppenbrouwers als kringvoorzitter van de kring Baronie en Markiezaat, tevens de schenker van het wisselschild was vol lof over deze jongen. Hij sprak dan ook de hoop uit dat we van deze jongen als jeugdlid nog vele jaren plezier mogen hebben. ■

Rowan Averdick toont het zojuist overhandigde zilveren schild.

Eerste kindergildedag Kring Land van Cuijk

Om het culturele erfgoed van de schuttersgilden te kunnen blijven voortzetten en uitdragen, is de betrokkenheid van jeugd bij de schuttersgilden van levensbelang. Daarom heeft het Sint Dionysiusgilde uit Heijen het initiatief genomen voor de organisatie van de eerste kindergildedag van de Kring van Schuttersgilden "Land van Cuijk". Op vrijdag 17 juni 2011 zullen een groot aantal basisscholen uit het "Land van Cuijk" naar Heijen komen om een levensechte kindergildedag met gildewedstrijden te beleven. Maar daar gaat nog wel een behoorlijke voorbereiding aan vooraf!

Het Sint Dionysiusgilde heeft een goed voorbeeld genomen aan het KinjerOLS, dat sinds 2005 jaarlijks in combinatie met het Oud-Limburgs Schuttersfeest succesvol wordt georganiseerd en dat inmiddels is uitgegroeid tot een groots feest voor de kinderen.

In 2010 heeft het Sint Dionysiusgilde twee voorlichtingsavonden voor alle basisscholen en aangesloten schuttersgilden georganiseerd. De presentaties van die voorlichtingsavonden zijn te vinden op de website www.gildefeesten2011.nl. Tijdens de voorlichtingsavonden zijn de deelnemende basisscholen gekoppeld aan schuttersgilden van de kring Land van Cuijk. In de voorbereidingen naar de kindergildedag wordt elke basisschool met raad en daad bijgestaan door het plaatselijke schuttersgilde en zijn de kinderen van groep 7 en 8 actief bezig met cultuur. Diverse aspecten van het basisonderwijs komen bij de voorbereidingen aan de orde: tijdens handenarbeid maken kinderen zelf kostuums, vendels, trommels en houten geweren; tijdens geschiedenisles leren de kinderen over het ontstaan en tradities van de schuttersgilden; tijdens lichamelijke oefening leren kinderen vendelen en tijdens muziekles leren kinderen trommelen en in de maat lopen. Om te bepalen wie het koningspaar van een "schoolgilde" wordt, nodigt het plaatselijke schuttersgilde alle kinderen uit op hun schietterrein om met de buks te schieten op een triplex (houten) vogel. De winnaar is koning(in) van het schoolgilde. Tevens oefenen de kinderen in het buksschieten om teams van vier schutters samen te stellen voor het korpschieten.

Op vrijdag 17 juni 2011 moeten alle voorbereidingen uitmonden in een fantastische kindergildedag van het Land van Cuijk. Elk schoolgilde

Een impressie van het laatste KinjerOLS te Grubbenvorst.

zal die dag worden bijgestaan door vier gildebroeders/zusters van het begeleidende schuttersgilde. Zo zal er op vrijdagochtend 17 juni 2011 een "schooloptocht" door de straten van Heijen zijn waarbij elke "schoolgilde" zal worden gejureerd op het "gaan" van het gilde, in de maat lopen, de aanwezigheid van een koningspaar, gildekleding, gildetamboers en het vendelen van de vendeliers. Eigen creativiteit en werkzaamheid van de kinderen zal extra positief worden gewaardeerd. Aansluitend is er de massale opmars op het feestterrein met welkomstwoorden van de burgemeester van de gemeente Gennep, mevrouw De Loo, en kringvoorzitter Odi Boumans. Na de massale opmars wordt er gezamenlijk geluncht in de feesttent om de onderlinge verbroedering van de deelnemende basisscholen te versterken.

's Middags worden wedstrijden gehouden in groepstrommen, groepsvendelen, koningschieten en korpschieten. Alle uitslagen worden bij elkaar opgeteld en de school met de meeste punten wint de eerste kindergildedag. Aan de winnende school reikt het Sint Dionysiusgilde een prachtige wisselprijs uit en alle deelnemende scholen krijgen een oorkonde als herinnering. Heeft de eerste kindergildedag uw aandacht getrokken? Kom dan op vrijdag 17 juni 2011 naar Heijen en bezoek onze website www.gildefeesten2011.nl voor de laatste informatie of neem contact op met coördinatrice Jacqueline Gerrits ■

Is Jouw mede-lezer nog geen abonnee?

De Gildetrom het blad voor jong en oud.

De Guld online punt NL

In een tijd waarin alle (veel) informatie digitaal gaat, staan de Brabantse gilden zeker niet stil. Dat werd mij duidelijk nadat het kringbestuur van het kwartier van Oirschot mij had gevraagd alle websites binnen deze kring eens te bestuderen en te beoordelen. Mijn eerste gedachte was: dat doe ik wel even! Echter, hier ging meer tijd inzitten dan verwacht. Van de 39 gilden binnen het kwartier van Oirschot hebben 18 gilden een website waarvan er niet één hetzelfde is. Menige site is actueel en ziet er verzorgd uit. Daarnaast komt het (echter) veelvuldig voor dat de informatie, met name nieuws, niet wordt geactualiseerd. Een site bij de tijd houden vraagt tijd, kennis van zaken en energie. Daarbij is men meestal afhankelijk voor het aanleveren van nieuws en mutaties van derden. Veelal is het het werk van één persoon die onvoldoende wordt geïnformeerd over zaken die op de site moeten worden aangepast dan wel vervangen. Een goede samenwerking met schrijver of secretaris is noodzakelijk om een site actueel te houden. De ontwikkelingen rondom sites zitten in een stroomversnelling, het gevolg hiervan is dat menige internet browsers de lay-out van websites niet meer correct weergeven. Dat is jammer omdat de verantwoordelijke mensen er dikwijls veel tijd in steken om hun site actueel te houden. Het opwaarderen van een site zodat de software aansluit bij de nieuw en snellere technieken vraagt om kennis die bij de beheerder van een site dikwijls niet aanwezig is.

Tegenwoordig zijn er veel systemen waarmee een website gebouwd kan worden, van

frame pagina's tot Content Management Systemen (CMS). Allemaal termen die de meeste gildebroeders niets zullen zeggen. En toch realiseren steeds meer gilden zich dat in dit digitale tijdperk een website een ideaal communicatiemiddel is om een breder publiek te bereiken, de gilden te profileren en de leden te informeren. Een duidelijke en onderscheidende website bouwen is geen eenvoudige zaak en vraagt om deskundigheid. Wel zijn er tegenwoordig diverse ondersteunende systemen (bijv. CMS) die het beheer van een site een stuk eenvoudiger maken. Met deze systemen kan een geofende computergebruiker een website beheren.

Het ontwerpen en installeren van een website met welk systeem dan ook is het werk voor professionals. Zij kunnen ook duidelijke adviezen geven over welk systeem het beste past. Dit deel moet worden uitbesteed en de kosten hiervan passen meestal niet in het budget welk een gilde ter beschikking kan stellen. Samenwerking kan hier een oplossing bieden. Die samenwerking kan van enkele gilden tot een groot verband worden uitgebreid. Mogelijk kan een individuele kring of zelfs de Noord-Brabantse Federatie van schuttersgilden hier iets in betekenen. De Brabantse gilden hebben veel met elkaar gemeen. Een standaard website die naar de wensen van aangesloten gilden kan worden aangepast zou een zeer goede oplossing kunnen bieden. Bij ieder gilde is tegenwoordig wel iemand te vinden die dan vervolgens de site kan verversen, aanpassen en actueel

houden.

Graag zou ik in contact willen komen met gildebroeders en -zusters die actief zijn met een website van hun gilde. Mogelijk zouden we gezamenlijk tot voorstellen of oplossingen kunnen komen waar alle aangesloten gilden profijt van kunnen hebben, in het bijzonder de gilden die nog niet over een goedwerkende website beschikken.

De Brabantse gilden behoren tot het cultureel erfgoed. Communicatie en zich breed profileren zijn componenten waarmee de gilden een breed draagvlak kunnen opbouwen in de samenleving en daarvoor van levensbelang voor het voortbestaan van de gilden. Daarom wil ik iedereen aanmoedigen die bezig is met de website van zijn of haar gilde, ook wil ik aan deze mensen vragen om hun kennis en ervaring te delen met de gilden die nog niet zo ver zijn. Ook hier is de gildebroedergedachte van toepassing. ■

Gilde Sint Joris Goirle
reacties@sintjorisgoirle.nl

VARIA

NBFS Jeugd Indoor Vendeltoernooi 2011

Het Sint Antonius-Sint Sebastianus- en Heilig Sacramentsgilde Beugen (Land van Cuijk)

organiseert op zondag 13 november 2011 het NBFS Jeugd Indoor Vendeltoernooi. Dit vindt

plaats in sporthal het Hoogkoo in Boxmeer.

Toen ik pas lid was van gilde St. Ambrosius uit Loon op Zand werd me trots verteld dat het gilde de Franse tijd goed had doorstaan. Ik liet me vertellen dat het Ambrosiusgilde, ondanks dat de Fransen de gilden verboden hadden, stand had gehouden. Maar is men bij gilde St. Ambrosius terecht trots op het overleven van het Franse verbod op gilden? En hoe zijn andere gilden omgegaan met de verboden van overheidswege? Ik ging op onderzoek uit.

Hoe overleefden de gilden de verboden van hogerhand?

Om te begrijpen wat er door de Fransen en later ook door Koning Willem I aangaande gilden en schutterijen verboden is, is het belangrijk om te weten dat er verschillende soorten gilden zijn. Hoe zit dat?

SOORTEN GILDEN

De middeleeuwse stad kende verschillende soorten gilden. De broedersschappen van zuiver godsdienstige inslag werden soms gilde genoemd, maar ook fraterniteit of confrérie. Ze werden om verschillende godsdienstige redenen opgericht. Het zijn genootschappen die fondsen vormden, altaren en kapellen stichtten; de leden 'kerkten' met elkaar.

De ambachtsgilden waren vakbonden van per beroep georganiseerde handwerkslieden. Ze werden gilden of ambachten genoemd. De ambachten waren beperkt tot hen die hetzelfde product vervaardigden en verkochten. Statuten verzekerden de ambachtsgilden het monopolie in hun specifieke beroep in de stad en legden de leden de verplichting op om te werken volgens bepaalde regels. Het gilde der kooplieden was een specifiek ambachtsgilde, alle kooplui van de stad waren er ondergebracht. De in het gildenreglement vastgelegde economische voorrechten waarborgden de juridische gelijkheid binnen het gilde. Het was voor een koopman eenvoudiger om lid van het gilde te worden, dan er buiten te blijven.¹

De schuttersgilden beoogden aanvankelijk de gewapende verdediging van hun gemeenschap en de bijstand aan de heer. Het waren vrijwilligerskorpsen. Later werden de schuttersgilden gedegradeerd tot een beperkte militaire macht, die in tijd van nood de plaatselijke overheid bij moest springen.²

Inherent aan de schuttersgilden was hun godsdienstige karakter, elk gilde had een beschermheilige. De schutten luisterden met veel omhaal kerkelijke feesten en wereldlijke gebeurtenissen op. Feest- en spelelementen ontbraken niet. De belangrijkste feesten waren het jaarlijkse vogelschieten tijdens de kermis en de viering van de naamdag van de schutspatroon.³

De meeste bijengilden ontstonden in de 18de eeuw, bijenhouders verenigden zich in de gebruikelijke organisatievorm van een gilde onder het patronaat van Sint Ambrosius. Zij wilden hun belangen in groepsverband verdedigen en de concurrentie van vreemden weren, dit had men afgekeken van het koopmansgilde. Ook nam men elementen over van de ambachtsgilden. De bijengilden hadden strenge regels voor het houden van bijen en de leden slingerden samen de honing. Bijenhouden was nooit een hoofdberoep, toch was de imkerij meer dan een liefhebberij. Was vormde naast vuur de enige lichtbron en honing was de belangrijkste zoetmaker in het sobere menu.⁴ Net zoals bij de schutterijen schoot men voor zijn plezier op de vogel en werd er op de naamdag van Ambrosius gefeest.

VAN HOLLANDSE ONDERWERPING NAAR FRANSE BEZETTING

Bijenhouders in de gemeente Loon op Zand richtten in 1784 gilde St. Ambrosius op.⁵ Het was toen geen rozengur en maneschijn in Brabant. De provincie hoorde niet tot de Republiek der Zeven Vereenigde Nederlanden, maar was er aan onderworpen.

De Franse Revolutie, die op 5 mei 1789 in Parijs begon, stopte niet bij de Franse

grenzen. In 1792 bezetten de Fransen België. Daarna verklaarde Frankrijk de oorlog aan stadhouder prins Willem V van Oranje-Nassau en ook aan Koning George III van Engeland. De Fransen kregen de steun van de Nederlandse patriotten, de Bataven, die het bestuur overnamen. De stadhouder vluchtte in 1795 naar Engeland. De nieuwe staat - de Bataafse Republiek - onderschreef de idealen van de revolutie: Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap. Nederland kwam onder protectoraat van Frankrijk.

De Franse regering kondigde de wet Le Chapelier af op 14 juni 1791. Deze wet voerde de vrijheid van ondernemen in en verbood coalities en corporaties, die de toegang tot een beroep belemmerden. Het verbood ook verenigingen van boeren en arbeiders. Deze wet volgde vrij snel op het decreet d'Allarde van 2 en 17 maart 1791, dat de basis legde voor de vrijheid om een professionele activiteit te ontwikkelen, door het volgende beginsel te bevestigen: *Eenieder heeft de vrijheid om de handel, het beroep, de kunst of ambacht uit te oefenen die hem goed dunkt.*⁶

TIJDENS DE BATAAFSE REPUBLIEK

De Nationale Vergadering, te vergelijken met de Tweede Kamer, decreeteerde op 7 mei 1795 een verordening voor de schutterijen in de Bataafse Republiek; de schutterijen werden opgeheven. Naar het model van de Franse volkslegers zou er een algemene gewapende burgerwacht komen om de eigen plaats te beveiligen. Dit ging niet vlekkeloos. Zo eiste op 19 mei 1796 het bestuur in Assen van de Hooogeveense gemeenteraad een lijst van namen van degenen die in de burgerwacht zouden kunnen; gezonde mannen tussen de 18 en 50 jaar.⁷

Zover mij bekend was er in Loon op Zand geen gewapende burgerwacht. Loon op Zand lag op een strategische plek: ten zuiden van het oostelijke deel van de Zuiderfrontier. Deze waterlinie moest voorkomen dat zuidelijke legers door konden stoten naar de Hollandse steden. Bovendien lag Loon op Zand aan de heerbaan tussen Breda en 's Hertogenbosch. Franse chasseurs, soldaten te paard, bewaakten het dorp en waren ingekwartierd bij burgers.⁸

Enkele artikelen uit de staatsregeling van 1798 van de Bataafse Republiek hebben betrekking op schutterijen en gilden.

Artikel 43: Het Bataafsche Volk wil eene gewapende burgermagt (de nationale troepen daaronder begrepen) ter verdediging zyner vryheid en onafhangelijkheid zoo naar binnen als naar buiten. De regeling dezer magt zal geschieden door de wet.

*Uit artikel 53: By de aanneming der staatsregeling, worden vervallen verklaard alle gilden, corporatien of broederschappen van neeringen, ambagten of fabrieken.*⁹

Artikel 53 heeft geen effect op wat de lezer van De Gildetrom gewoonlijk onder gilden verstaat, het gaat immers om beroepsgilden die een eigen vermogen of bedrijf hebben. Het liep geen vaart met de uitvoering van dit artikel. Sommigen van de ambachtsgilden bleven werkzaam, anderen werden opgeheven, schutterijen en bijengilden gingen door. Enkele voorbeelden:

- Het Groningse Chirurgijngilde beëindigde de werkzaamheden na de afkondiging van de staatsregeling van 1798.¹⁰
- De schutterijen van Doornenburg en Honderd Morgen schoten in 1795 geen koning, daarna weer wel. Door artikel 53 van de staatsregeling van 1798 ontstond er opnieuw onzekerheid voor de Doornenburgse schutters. Maar omdat dit artikel geen betrekking had op schutterijen kon het gilde tijdens de Bataafse Republiek actief blijven.¹¹
- Het Sint-Antonius en Martinusgilde in Cuijk schoot koning in 1797, 1801 en 1802.¹²
- Bij gilde St. Ambrosius uit Loon op Zand werd tijdens de Bataafse Republiek koning geschoten. Uit de notulen van de ledenvergadering van 7 december 1800 blijkt dat in de periode van 1784-1800 een schuld is afgelost van 200 gulden. Het nog openstaande geleende kapitaal van 300 gulden werd in 1800 afgelost met 40 bijenstokken (bijenkorven). Met andere woorden: de bijenhouders in Loon op Zand waren niet verbeurd verklaard.
- Het Zwolse kleinhandelsgilde of kramers-

gilde Sint-Nicolaas gaf zijn verworven rechten en vrijheden niet zomaar op, het bleef voor zijn bestaan vechten. In 1818 viel definitief het doek voor dit gilde door een Koninklijk besluit van Koning Willem I.¹³

ONDER HET BEWIND VAN DE BONAPARTES

Het Koninkrijk Holland ontstond toen de Franse keizer de Bataafse Republiek in 1806 verving door een monarchie. Keizer Napoleon Bonaparte zette zijn broer Lodewijk Napoleon Bonaparte op de Hollandse troon. Koning Lodewijk Napoleon hield geen toezicht op de gilden, hij had wel wat beters te doen. Nadelige Franse maatregelen zoals de dienstplicht en het continentale stelsel voerde hij met tegenzin uit. Hij stimuleerde de Nederlandse kunsten en wetenschappen. Op religieus gebied stelde de Koning fondsen in het vooruitzicht voor rooms-katholieken die een eigen kerk wilden bouwen. Lodewijk heeft veel positiefs gedaan voor Nederland maar zijn broer was niet tevreden over hem. Op 9 juli 1810 werd Nederland ingelijfd bij het Keizerrijk Frankrijk. Keizer Napoleon Bonaparte voerde de scepter, maar hij hield evenals zijn broer geen toezicht op de gilden. Hij was druk doende zijn keizerrijk uit te breiden en voerde de ene veldslag na de andere totdat hij in 1815 bij Waterloo definitief verslagen werd.

Gilde St. Ambrosius uit Loon op Zand was een bloeiende vereniging tijdens het bewind van de Bonapartes. Jaarvergaderingen werden gehouden, de kas werd opgemaakt, naamdag werd gevierd, overleden gildenbroeders werden begraven en nieuwe gildenbroeders werden aangestemd. Het gilde hield op 2 september 1807 een feestvergadering bij de verjaardag van de Franse Koning. De Franse machthebbers waren gecharmeerd van de diplomatieke vaardigheden van enkele van de gildenbroeders. Zo benoemde Koning Lodewijk Napoleon hoofdman Jan Baptist Verheyen in 1806 tot lid van de Raad van Staten in buitengewone dienst. De Koning benoemde hem, ook in 1806, tot lid van de Koninklijke Orde van Holland. Verheyen bleef hoofdman van het gilde. En Keizer Napoleon Bonaparte benoemde gildenbroeder Arnoldus Gerbrandus Verheyen, zoon van de hoofdman, tot burgemeester van 's Hertogenbosch.

In de financiële boeken van de gemeente Terheijden ontdekte Harrie Bruins dat op 2 september 1807 de twee Terheijdense gilden St. Antonius en H. Ambrosius van het gemeentebestuur beiden een vat wit bier kregen en dat de twee tamboers elk zes

gulden kregen als dank voor het slaan van de trom. Dit werd in 1808 en 1809 herhaald.¹⁴ Uit het voorafgaande blijkt dat het nogal los liep met de Franse verboden op gilden, voor zover het gilden betrof die voor hun plezier op de vogel schoten. Op veel websites van gilden staan koningen vermeld die hun titel behaalden in de Franse tijd. Voor schutterijen met een beschermingstaak lag het wat genuanceerder. Het systeem van schutterijen werkte niet meer naar tevredenheid maar in de Franse tijd werd voornamelijk gedelibereerd om het probleem op te lossen. Men probeerde naast de Nationale Garde van Napoleon een vrijwillige gewapende burgerwacht van de grond te krijgen. De Nationale Garde is de voorloper van de huidige politie.

KONING WILLEM I EN ZIJN RELATIES MET DE GILDEN

In november 1813 landde prins Willem Frederik, de zoon van stadhouder Willem V, bij Scheveningen. De Prins werd Koning Willem I. In 1814 werden België en Nederland samengevoegd. Wat Koning Willem I typeert is dat hij de ambachtsgilden heeft opgeheven. Ambachtsgilden kun je vergelijken met vakbonden, ze hadden eigen fondsen en opleidingen. Ook al hadden de gilden in de Nederlanden zelden politieke macht, de andere standen vonden het een goed idee om de macht van de ambachtsgilden om zeep te helpen. Pas in het midden van de 19de eeuw werd de eerste ambachtsschool opgericht. Op de ambachtsscholen leerden de jongens voor leerling-gezel, gezelschap en sommigen werden meester. De naamgeving gezelschap en meester stammen uit het gildenwezen.¹⁵

In 1814 stond Koning Willem I toe dat de schutters voor hun plezier op houten vogels of schijven mochten schieten. Uiteindelijk werd onder koning Willem I de politie opgericht, maar de schutterijen mochten blijven oefenen. In bevolkingskernen met meer dan 2500 inwoners werden nieuwe schutterijen opgericht tot - volgens artikel 125 van de grondwet - behoud van de inwendige rust van de steden. Ook konden zij opgeroepen worden bij onraad, bij het weren van oproer, brandbestrijding en exercitie. De schutterijen werden ingezet tijdens oorlog en gevaar. In kleine gemeenten werden rustende schutterijen ingesteld die in geval van oorlog met de andere schutterijen als een Landstorm dienden tot de verdediging van het land.¹⁶ De Bossche Schutterij is hiervan een voorbeeld, deze werd in 1815 opgericht. Deze schutterij hield jaarlijks wedstrijden (vooral in het scherpschieten) die meestal in Orthen

gehouden werden. De Bossche Schutterij deed mee aan de Tiendaagse Veldtocht die duurde van 2 tot 12 augustus 1831, tijdens de Belgische opstand.¹⁷ De inwerkingtreding van de militiewet van 24 juni 1901 maakte op 1 april 1903 een definitief einde aan de verdediging van de stad door haar eigen burgers.¹⁸

CONCLUSIE

Gilde St. Ambrosius uit Loon op Zand mag trots zijn op zijn 227-jarig bestaan, maar trots zijn op het overleven van de Franse verboden op gilden is overdreven. Er is nooit enig Frans of ander wetgevend besluit geweest dat het bestaan van dit gilde bedreigd heeft. Ook niet door Koning Willem I. Zijn verbod op ambachtsgilden had geen invloed op de bijengilden, ze vormden geen bedreiging.

EEN LESJE

Ik heb het idee dat er nogal wat veronderstellingen met betrekking op de verboden op het gildenwezen zijn gedaan doordat men onbewust een eigen uitleg gaf aan het begrip gilde. Deze aannames zijn onterecht een eigen leven gaan leiden. Laten de schrijvers van artikelen en publicaties over gilden hier een lesje uit leren. 1) Neem nooit iets voor waar aan, tenzij je het hebt geverifieerd. 2) Zorg dat je het onderwerp waar je over schrijft goed hebt gedefinieerd. ■

- ¹ J.C. Streng, Vrijheid, gelijkheid, broederschap en gezelligheid. Het Zwolse Sint-Nicolaasgilde tijdens het ancien regime, 2001.
- ² Dr. Eugeen van Autenboer, 'Het landjuweel van de Sint-Jorisgilden (1561)'. Taxandria, 1963.
- ³ R. Knops-Dullens, Achter de Paol, 2e jaargang nummer 3, augustus 1994.
- ⁴ Willem Iven, Jan Bogaerts, Teo van Gerwen, Schuttersgilden in Noord-Brabant, 1983.
- ⁵ Alle informatie over gilde St. Ambrosius uit Loon op Zand is ontleend aan het archief van dit gilde.
- ⁶ P. van de Meerssche e.a., De 19de en 20ste eeuw. Deel 1 De Westerse Samenleving, 1985.
- ⁷ Albert Metselaar, Digitaal geschiedenisboek van Hoogeveen, 2006.
- ⁸ Jack Vera, 'Troebelen in 1797'. Straet & Vaert 1986. Loon op Zand: Heemkundekring Loon op 't Sandt, 1986.
- ⁹ Hein Vera, website Hein Vera's Costuymen, keuren, reglementen, voorschriften en wetten, 7-1-2001.
- ¹⁰ Wilhelmina Baron, proefschrift Het belang en de welvaart van alle ingezetenen, 19-10-2006.
- ¹¹ Website De schutterij Gijsbrecht van Aemstel Geschiedenis schutterij Gijsbrecht van Aemstel, 2007.
- ¹² Website Sint-Antonius en Martinusgilde in Cuijk.
- ¹³ Zie eindnoot 1.
- ¹⁴ Harrie Bruins van het kloveniersgilde St. Antonius Abt Terheijden, email aan gilde St. Ambrosius Loon op Zand, 13 juli 2009.
- ¹⁵ P. Hoogland, Onderwijs in Amsterdam in vroeger tijden, vermoedelijk uitgegeven in 1936.
- ¹⁶ Rien van Beusichem, doctoraalscriptie muziekwetenschap Schutterijen en schutterijmuziek in de negentiende eeuw, 2006 en J. Henkens, Inventaris van het nieuw-archief der Gemeente Weert 1795 – 1920 en de gedeponeerde archieven 1800-1950, 1961.
- ¹⁷ Stadsarchief van 's Hertogenbosch.
- ¹⁸ Website Nationaal Archief Inventaris van het archief van het Ministerie van Binnenlandse Zaken: Afdeling Nationale Militie en Schutterijen, (1828) 1865-1911, 2000.

REPORTAGE

Zalig verklaring Johannes Paulus II

De EGS was getuige van een historische moment; tijdens de overdracht van een bijdrage in Krakau, kwam het bericht door van de zaligverklaring van paus Johannes Paulus II.

Toen op vrijdag 14 januari 2011 in Krakau de telefoon rinkelde en paus Benedictus XVI hoogstpersoonlijk het bericht van de zaligverklaring van zijn ambtsvoorganger Johannes Paulus II meedeelde, behoorde ook de burgemeester van Dormagen, Peter-Olav Hoffmann, tot de hoorgetuigen. In zijn hoedanigheid van secretaris-generaal van de Europese gemeenschap van historische schuttersgilden, was hij samen met de voorzitter Charles-Louis de Merode naar Polen gereisd om een bijdrage van 4000 Euro te overhandigen. Met dit bedrag ondersteunt de EGS de bouw van een kapel voor Johannes

Paulus II in Krakau.

De vertegenwoordigers van de gilden waren die voormiddag amper in gesprek met de kardinaal van Krakau, Stanislaw Dziwis, toen diens gsm rinkelde. "Toen werd het ineens stil in de kamer.", vertelt Hoffmann, allen waren zeer bewogen toen de kardinaal de boodschap doorgaf. De paus had als een der eersten de kardinaal van Krakau op de hoogte gebracht, omdat Johannes Paulus daar voor zijn pauskeuze, tien jaar als aartsbisschop werkzaam was. Stanislaw Dziwisz was zelfs secretaris van de paus geweest. Hij had hem gedurende zijn ambtsperiode in Krakau begeleid. "Het was een geweldig gevoel om van dit historische moment getuige te zijn.", zegt Hoffmann. Het enthousiasme van de vertegenwoordigers van de gilden uit Krakau kende geen grenzen.

Paus Johannes Paulus stond de gildebroeders bijzonder dicht nabij. Toen hem, nog in de tijd van het communistische regime, toestemming werd geweigerd om op Sacramentsdag een sacramentsprocessie te houden, ondersteunden de gildebroeders hem onder het motto: één man kan men arresteren, maar honderden niet. Zo kreeg de processie uiteindelijk het karakter van een demonstratie voor het katholieke geloof en voor de vrijheid.

De leden van de broederschap "Bractwo Kurrkowe" uit Krakau zetten zich in bijzondere mate in voor de reeds in aanbouw zijnde nieuwe kapel, daar Johannes Paulus hun erelid was. ■

Wereldrecord vendelen 2011

Op 27 augustus 2011 zal in het Gelderse plaatsje Nieuw-Dijk, gemeente Montferland (voorheen Didam), het wereldrecord vendelzwaaien plaats vinden. Dit in het kader van het honderdjarig bestaan van de parochie

en het negentigjarige bestaan van Schutterij St. Antonius. Tevens zal deze gemeente als gastheer optreden voor de plenaire vergadering van de Europese Gemeenschap van Historische Schuttersgilden. Ook uit

Brabant worden zoveel mogelijk vendeliërs opgeroepen deel te nemen.

Voor meer informatie zie:

www.wereldrecordvendelen.nl ■

REPORTAGE

Zilverproject “Blik op zilver” afgerond

De SAT-commissie van Kring Kempenland heeft de afgelopen anderhalf á twee jaar hard gewerkt aan een project over zilver. En wel zilver in de ruimste zin van het woord. Van oudsher is zilver op allerlei manieren verbonden met de Brabantse schuttersgilden. Stille getuigen daarvan zijn de talrijke en zeer uiteenlopende objecten die de gilden in hun bezit hebben. Naast de konings- en keizerschilden en andere soorten schilden zijn er nog vele andere voorwerpen in gildenbezit. We noemen bijvoorbeeld: prijzenzilver, bekers, schalen, eretekens, herinneringsschilden, jubileumspelden, kronen, wandelstokken, hoofdmanstokken, gespen, sabels etcetera. Uiteraard worden al deze zaken met de grootste zorg bewaard en onderhouden. Of misschien toch niet? De syllabus die

naar aanleiding van dit project is gemaakt vormt een leidraad hoe men op een goede manier met het zilver kan omgaan. Wellicht bent u op de hoogte van de vele publicaties die op dat gebied reeds zijn verschenen.

Uitgangspunt van het project was dan ook niet om al die wijsheden nog eens opnieuw op papier te zetten. Wat men heeft beoogd is om enige duidelijkheid te scheppen in wat er in het verleden allemaal al is gepubliceerd op zilvergebied, zodat daarin redelijk snel en gemakkelijk een weg gevonden kan worden. Dat daarbij ook het gebruik van internet een goede hulp kan vormen staat buiten kijf.

De schat aan informatie die daar over zilver te vinden is, zoals waarschijnlijk bekend, is niet altijd even betrouwbaar en zorgvuldig, maar het kan zeker helpen om de gewenste informatie te vinden. Bijna vanzelfsprekend is er een aantal onderwerpen die van zodanig belang zijn dat ze extra aandacht verdienen.

Met name het ontwerpen van zilveren objecten, de bewerkingen die bij het maken daarvan van toepassing kunnen zijn, het onderhoud, het fotograferen, het verzekeren en het inventariseren van gildezilver behoren tot de groep onderwerpen waar in de syllabus wat uitgebreider bij wordt stilgestaan. Vooral dat laatste is bijzonder belangrijk omdat er zonder inventarisatie nogal wat gegevens over ons gildezilver verloren gaan. Het zilver zelf blijft dan wel voor het nageslacht bewaard, maar de achtergrond ervan gaat verloren.

En omdat gildebroeders en -zusters nu eenmaal de taak op zich hebben genomen om zoveel mogelijk van het culturele erfgoed van onze gilden te bewaren en door te geven aan het nageslacht, mag dat onderwerp dus

zeker niet worden vergeten. De syllabus gaat vergezeld van een cd-rom met daarop ondermeer een inventarisatieformulier. Dit formulier kan worden gebruikt om elk mogelijk zilveren voorwerp te beschrijven. Zaken die bijvoorbeeld op het formulier moeten worden ingevuld zijn: Wie heeft het geschonken of gewonnen, wanneer was dat en bij welke gelegenheid, wat zijn de afmetingen en het gewicht, welke teksten en afbeeldingen zijn er in het voorwerp gegraveerd en welke merktekens zijn er in geslagen. Op de cd-rom staan verder afbeeldingen van deze merktekens zoals jaarletters, meestertekens, gehaltetekens etcetera. Die afbeeldingen kan men gebruiken om in het digitale inventarisatieformulier te “plakken”. De syllabus met de welluidende titel: “Blik Op Zilver”, is voor alle gilden verkrijgbaar, maar men kan natuurlijk ook een eigen exemplaar aanschaffen. De kosten bedragen € 15,00, inclusief de genoemde cd-rom, en exclusief eventuele verzendkosten.

Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met de heer Leo van Heertum op 040-2044429 of ondergetekende op 040-2016111.

Namens de SAT-commissie van Kring Kempenland, Wil Janssens. ■

THEO LATIJNHOUWERS

Sint Odulphus, Best (Kwartier van Oirschot)
Dinsdag 30 november 2010 overleed gildebroeder en deken Theo Latijnhouwers (80). Theo was sinds 1966 lid en vanaf 1992 als deken aan de overheid verbonden. Hij genoot bij de gildebroeders, vooral dank zij zijn innemende persoonlijkheid en jarenlange lidmaatschap, groot aanzien.

LOUIS CRANINCKX

Sint Sebastiaan, Diessen (Kwartier van Oirschot)
Op 12 november 2010 overleed keizer Louis Craninckx (73). Louis was al meer dan drieënvijftig jaar lid, waarvoor hij in 2007 het zilveren kroontje op zijn kringonderscheiding kreeg. Hij begon bij het Sint Willibrordusgilde, Casteren als vendelier en later bij Sint Sebastiaan, Diessen als handboogschutter. In 1975 schoot hij voor het eerst koning, wat hij daarna in 1979 en 1983 nogmaals deed, en zo de eerste keizer van het gilde werd.

FERRY VAN DER BURG

Sint Catharina en Barbara, Geldrop (Kempenland)
Op 24 oktober 2010 kregen wij het droeve bericht dat gildebroeder Ferry van der Burg was overleden. Ferry was drieëntwintig jaar lid en zette zich volledig in als wapenbeheerder. Aan onder andere de bouw van het gildehuis heeft hij op velerlei manieren bijgedragen.

HENRI KROES

Sint Catharina en Barbara, Geldrop (Kempenland)
Op 28 november 2010 bereikte ons het bericht dat Henri plotseling was overleden. Henri was nog niet zo lang lid, maar wij hebben hem leren kennen als een rustige bijna stille gildebroeder die, als hij iets te zeggen had, dit ook goed wist te verwoorden. Hij was een voortreffelijk schutter.

JAN SMITS

Sint Joris, Goirle (Kwartier van Oirschot)
Op 27 november 2010 overleed Jan Smits. In oktober 1952 meldt Jan zich, net terug uit Nederlands-Indië, als gildebroeder bij het gewerengilde Sint Mauritius. De keuze voor de gewerenguld heeft mogelijk te maken gehad met zijn militaire verleden. Na drieëntwintig jaar besluit Jan van wapen te wisselen. In 1975 verruilt hij het geweer voor de kruisboog en sluit hij zich aan bij gilde Sint Joris.

PASTOR GERARD JANSEN

Sint Joris, Goirle (Kwartier van Oirschot)
In 1977 heeft het gilde pastor Gerard Jansen (missionaris van Mill Hill) bevestigd als gildeheer. Gerard herkende zich in het gedachtegoed van het gilde. "Broederschap en dienstbaar zijn" was ook zijn roeping. Op 5 december 2010 is hij overleden.

RENS FOORT

Sint Blasius, Heusden (Maasland)
Op 5 oktober 2010 overleed gildebroeder Rens Foort. Rens, lid sinds 2005, was standaarddrager.

SJAAK VAN OORT

Sint Sebastiaan, Hilvarenbeek (Kwartier van Oirschot)
Op 1 december 2010 overleed na een kort ziekbed Sjaak van Oort (81). Sjaak werd in 1972 lid, aanvankelijk als vendelier. Later werd hij gildebroeder en heeft vele jaren de handboog op doel gehanteerd.

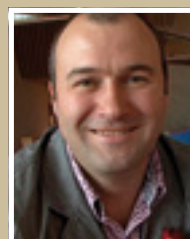
JAN VAN MUNSTER

Sint Lambertus, Huisseling (Land van Cuijk)
Op 27 oktober 2010 overleed Jan van Munster (75), met baard en gildetrom, het toonbeeld van een gildebroeder. Hij was mede-heroprichter van het gilde in 1985; tamboer en twintig jaar bestuurslid. In 2002 kreeg hij een koninklijke onderscheiding. In 2008 benoemd tot erelid; in 2010 herdacht hij zijn zilveren gildebroederschap, dat hij helaas door zijn ziekte niet mee kon vieren.

ROB RIJZINGEN

Heilig Sacrament, Hulsel (Kwartier van Oirschot)
Het Heilig Sacramentgilde heeft op 21 oktober 2010 de zeer jonge energieke gildebroeder Rob van Rijzingen (34) op een veel te jonge leeftijd met gilde eer begraven. Rob was enkele jaren aspirantlid en werd in 1997 lid van het gilde. Hij nam op 8 april 1997 plaats in de vendelcommissie van Kwartier van Oirschot. Rob was tot het moment van zijn overlijden nauw betrokken met het organiseren van de gildedag op 8 mei 2011.

JAN MAAS

Sint Ambrosius, Lage-Mierde (Kwartier van Oirschot)
Op woensdag 17 november 2010 is Jan Maas plotseling overleden. Jan was erehoofdman van het gilde. Hij laat een lidmaatschap van vijfenvijftig jaar achter zich, waarvan veertig jaar met een dubbele functie als secretaris-penningmeester en daarna vele jaren hoofdman.

JAN VAN HARSEL

Sint Hubertus, Leur (Baronie en Markiezaat)

Op 15 december 2010 overleed Jan van Harssel, erehoofdman van het Sint Hubertusgilde, Leur. Vanaf de heropricting zijn, mede onder zijn leiding, veel initiatieven ontstaan, met als hoogtepunt het Landjuweel 1993. Op 18 december 2010 was een feest georganiseerd

vanwege het dertigjarige bestaan na heropricting. Jan zou hier als Lid van Verdienste worden benoemd. Hij heeft dit niet meer mogen meemaken. Hij is alsnog postuum tijdens de uitvaartdienst tot Lid van Verdienste benoemd.

ENGEL TUIN

Sint Antonius Abt, Lierop (Peelland)

Op 22 juli 2010, enkele uren voor zijn 95ste verjaardag overleed Engel Tuin. De in Lierop beter bekend als Pliesie Tuin, schoot zich in 1974 tot erekoning. Tuin mocht naast de pastoor, burgemeester en aftredende koning altijd het jaarlijks koningschieten openen.

TOON VAN DE VEN

Sint Antonius Abt, Lierop (Peelland)

Toon van de Ven (62) overleed op 10 december 2010. Toon, lid vanaf 1964, ging in zijn jonge jaren het gilde voor als tamboer. Nadien werd hij rustend lid maar was er als het gilde een beroep op hem deed.

NIK BEERENS

Sint Joris, Moergestel (Kwartier van Oirschot)

Op vrijdag 22 oktober 2010 is erelid Niek Beerens (73) overleden. Niek was meer dan vijfenvijftig jaar lid. Hij begon als vendelier. In 2005 werd hij tot erelid benoemd ter gelegenheid van zijn gouden jubileum en kreeg de oorkonde van "Het kwartier van Oirschot".

TOON VAN SOMEREN

Sint Hubertus, Liessel (Peelland)

Op dinsdag 7 december 2010 overleed Toon van Someren (79). Toon was achtenvijftig jaar lid en was in die periode koning, commandant en vendelier. Ook maakte hij zich verdienstelijk als gildenbakker, instructeur vendelen en jurylid bij het vendelen. Hij was tien jaar ven-

delleider van de commissie Kring Peelland en de Brabantse gilden.

In mei 1992 ontving Toon de eremedaille in zilver, verbonden aan de Orde van Oranje Nassau.

HEIN VAN HOUT

Sint Joris, Oirschot (Kwartier van Oirschot)

Op 30 oktober 2010 is Hein van Hout (72) overleden. Hein was tweeënveertig jaar een zeer actieve en betrokken gildebroeder. Hij was tweemaal koning en zestien jaar lid van de overheid. Hein heeft met zijn initiatieven een enorme bijdrage geleverd aan de groei en bloei van het gilde.

HARRIE VAN VECHEL

Sint Joris, Oostelbeers (Kwartier van Oirschot)

Op 18 september 2010 overleed onverwacht Harrie van Vechel (70).

Harrie was bijna drieëndertig jaar lid en was in de periode 1978-1983 koning.

JAN OOSTVOGELS

Sint Bavo, Rijsbergen (Baronie en Markiezaat)

Je vader blijft je vader, zo eigen en vertrouwd.

Een geest zo sterk als een beer, een lichaam, uiteindelijk toch te teer.

Je wilt hem niet graag missen, omdat je van hem houdt.

Maar eens dan komt de dag, dat je hem moeten laten gaan.

Je verstand zegt dat het goed is, maar in je ogen blinkt een traan.

7 januari 2011.

COR VAN OS

Sint Antonius, Sambeek (Land van Cuijk)

Op 30 oktober 2010 overleed Cor van Os (96).

Hij was lid sinds 1937 en schoot zich koning in 1963 en 1988. Als 82-jarige werd hij ook nog in 1995 gemeentekoning. Op de jaarlijkse teeravonden huldigde hij de nieuwe leden.

Ook bracht hij dan menige voordracht uit de oude doos ten gehore.

JANS MERTENS-MOONEN

Sint Antonius, Sambeek (Land van Cuijk)

Sinds 1977 was Jans (82) ingeschreven bij het Sint Antoniusgilde. Gedurende vele jaren was zij een uitstekende gastvrouw in de Gouden Leeuw waar het gilde gevestigd is. Samen met haar man Wim zorgde zij dat het gilde niets tekort kwam op de teeravonden en andere gelegenheden. Het gilde is haar zeer erkentelijk voor haar inzet.

GEERT KOK

Onze Lieve vrouwe, West-en Middelbeers (Kwartier van Oirschot)

Op 8 augustus 2010 is Geert Kok (57) overleden. Geert stond altijd klaar voor iedereen en om te klussen bij het gilde.

Mogen zij allen rusten in vrede

Vaandels, Vendels en Vlaggen **Joke Willigers**

Zand 33, 5757 RX Liessel
Tel.: (0493) 34 25 68 Fax (0842) 25 21 71
jwilligers@planet.nl www.vlag-mast.nl

Gildekleintje

VRIJE GILDEFEESTEN HEIJEN

17-18-19 JUNI 2011

17 JUNI: KINDERGILDEDAG

WWW.GILDEFEESTEN2011,NL

Gildekleintje

Welvertaald

Vertalingen van Duits naar Nederlands

Meer info: www.welvertaald.nl

Het kost maar 5 euro

Het kost maar 5 euro om een advertentie van vier regels in 'De Gildetrom' te plaatsen. De enige voorwaarde is, dat u abonnee bent. U kunt de tekst, maximaal 4 Gildetrom regels, sturen aan:
De Gildetrom, Beukendreef 39, 5056 CA Berkel-Enschot. Voeg het geld in contanten er bij.
Het onderwerp van de advertentie hoeft niet persé op het gilde betrekking te hebben. Mogelijke onderwerpen o.a. de aandacht vestigen op een activiteit, informatie aanvragen over een bepaald onderwerp, groeten of dankbetuigingen of iets te koop aanbieden.

**Ge moet gin drie geite haauwe
as ge mar hoi vur èèn het.**

(Je moet niet drie geiten houden,
als je maar hooi voor een hebt.)

Niet teveel tegelijk willen doen.

GOUD EN ZILVERSMEDERIJ

de edelsmidse v.o.f.

Sniederslaan 17a, 5531 EG Bladel
Telefoon (0497) 38 79 36

**Het adres voor het
vervaardigen en ontwerpen
van al uw gildezilver**

't Tamboerke
De gildetrom specialist

J. v.d. Heijden

Streekkant 4
5476 KP Vorstenbosch
Tel.: (0413) 368278
Mob.: (06) 12946405

E-mail: gildetrom@tamboerke.nl
www.tamboerke.nl

van standaard drukwerk tot maatwerk communicatie

Ontwerp, opmaak, drukken en verzenden van uw magazine of andere periodieke uitgave.
Jubileumboeken, brochures en folders voor uw evenementen.

Wij informeren u graag over de vele mogelijkheden binnen uw budget.

Bel Frans Vos, 06-533 661 45.

drukkerij vos

Dommel 36
5422 VH Gemert

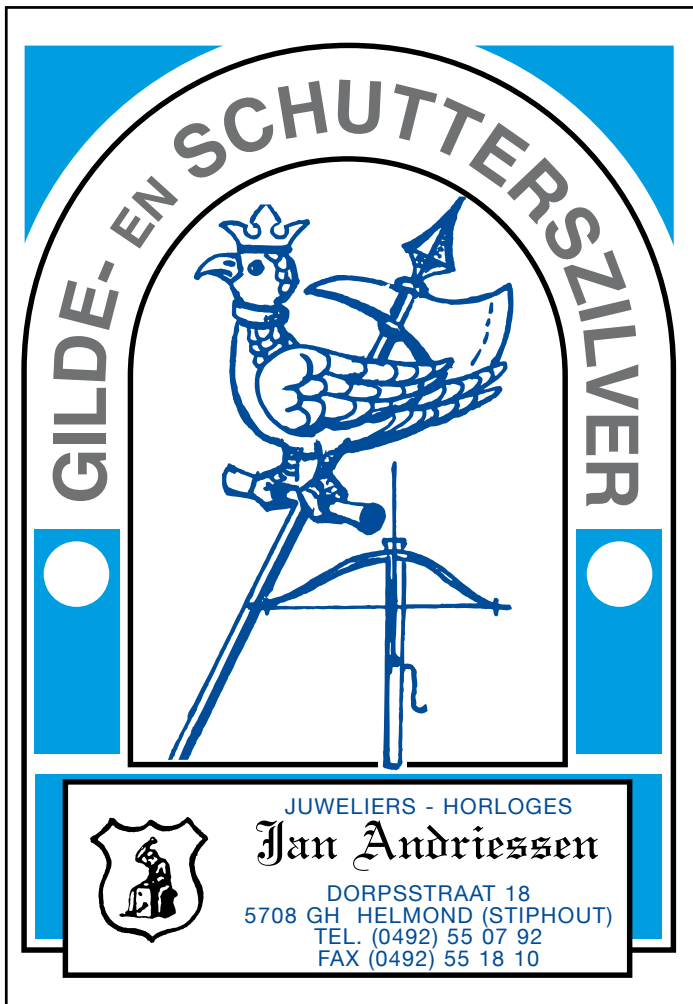
T 0492 39 11 11
E info@vosdruk.nl
I www.vosdruk.nl

**Uw totaal
pakket
leverancier
voor
het gilde**

**van Herp
music fashion**

Slimstraat 93
5071 EH Udenhout
Tel.: 06 22 46 45 58
Internet: www.musicfashion.nl
E-mail: info@musicfashion.nl

JUWELIERS - HORLOGES
Jan Andriessen

DORPSTRAAT 18
5708 GH HELMOND (STIPHOUT)
TEL. (0492) 55 07 92
FAX (0492) 55 18 10

Leenderweg 37
5554 CK Valkenswaard
TEL. 040 - 204 24 89
goudsmidbijsterveld@hetnet.nl
www.goudsmidbijsterveld.nl

JOHN BIJSTERVELD
MEESTER GOUDSMID / EDELSMID

**EXCLUSIEF GILDEWERK
VOOR EEN PERSOONLIJK ACCENT**

**Seezo Uniformen,
meesters in maatwerk**

Een veelzijdig assortiment
voor schutterij, gilde,
muziek en showband.
Comfortabele uniformen
met een perfecte pasvorm
voor een herkenbare
identiteit en een
stijlvolle
presentatie.

Seezo
Meesters in maatwerk

www.seezo.nl

Seezo Uniformen B.V. St. Janstraat 38 - 7256 BC Keijenborg Gld.
Tel. (0575) 46 16 41. (na 17.00 uur: (0575) 46 19 38). Fax (0575) 46 26 69
info@seezo.nl

Noordbrabantsche Federatie van Schuttersgilden

GILDENFEESTEN 2011

Federatieve toernooien: 1e (GW) en 3e (VTBS) zondag in september en 4e (KBW) zondag in mei zijn daarvoor gereserveerd.

- 17 april Pausmis Den Haag opgeluisterd door St.-Willebrordusgilde, Heeswijk.
- 8 mei Kringdag Kwartier van Oirschot bij H.Sacramentsgilde Hulsel.
- 22 mei Vrij gildefeest, St.-Jan Baptist Oerle.
- 22 mei Kringdag Peelland, St.-Margarethagilde Aarle-Rixtel.
- 29 mei Kringdag Kempenland, St.-Anna Riethoven.
- 29 mei Vrij gildefeest bij St.-Jorisgilde Oirschot.
- 5 juni Kringdag Maasland, St.-Joris-St.-Catharinagilde Gemonde.
- 19 juni Vrije gildedag St.-Dionysiusgilde Heijen.
- 28 aug Kringdag Baronie en Markiezaat, St.-Antonius Abt Terheijden.
- 4 sept Federatief toernooi geweer schieten bij St.-Jorisgilde Nieuwkuijk.
- 18 sep Federatief toernooi VTBS, bij het St.-Matthiasgilde Oploo.
- 08 okt Hoofdlidendag te den Bosch opluistering St.-Cath. – St.-Barbara Mierlo.
- 13 nov NBFS Jeugd Indoor vendeltoernooi, St.-Ant.-St.-Seb.en H. Sacrament Beugen.

GILDEFESTEN IN 2012

Federatieve toernooien: 1e (GW) en 3e (VTBS) zondag in september en 4e (KBW) zondag in mei zijn daarvoor gereserveerd.

- 03 juni Kringdag Maasland, St.-Antonius-St.-Barbaragilde Sint-Michielsgestel.
- 03 juni Kringdag Kempenland, St.-Jorisgilde Stratum.
- 03 juni Kringdag Land van Cuijk, Sint Matthiasgilde Oploo.
- 10 juni Kringdag Kwartier van Oirschot, gilde O.L.Vr. en de H. Willibrordus Wintelre.
- 17 juni Kringdag Baronie en Markiezaat, gilde St.-Jan Wernhout.
- 24 juni Kringdag Peelland, St.-Servatiusgilde Lieshout.
- 24 juni Vrije gildedag, Kon. St.-Willibrordusgilde Geijsteren.
- 19 aug Vrij gildefeest, St.-Jorisgilde Oostelbeers.

GILDEFESTEN IN 2013

Federatieve toernooien: 1e (GW) en 3e (VTBS) zondag van september en 4e (KBW) zondag in mei zijn daarvoor gereserveerd.

- 26 mei Kringdag Peelland, St.-Agathagilde Boekel.
- 1 -2 juni Vrij gildefeest bij Sancta Barbaragilde Oirschot.
- 02 juni Kringdag Baronie en Markiezaat, St.-Bavogilde Raamsdonk.
- 30 juni Kringdag Maasland, St.-Willebrordusgilde Heeswijk.
- 08 sep. Vrij gildefeest bij St.-Jorisgilde Hoogeloon.

GILDEFESTEN IN 2014

Federatieve toernooien: 1e (GW) en 3e (VTBS) zondag van september en 4e (KBW) zondag in mei zijn daarvoor gereserveerd.

- 18 mei Vrij gildefeest bij St.-Catharinagilde Moergestel.
- 01 juni Kringdag Peelland, St.-Antonius Abtgilde Lierop.

GILDEFESTEN IN 2015

Federatieve toernooien: 1e (GW) en 3e (VTBS) zondag van september en 4e (KBW) zondag in mei zijn daarvoor gereserveerd.

- 07 juni Kringdag Peelland, St.-Jorisgilde Asten.
- 20 sep Federatief toernooi VTBS bij St.-Sebastiaangilde Lage Mierde.

Het is even geleden, maar hier volgt het tweede deel van de “Schuttersgilden in de Noordelijke Nederlanden”. In het eerste deel kon u lezen over het ontstaan der schuttersgilden en de rechten die zij verkregen. We vervolgen met de ordonnanties. (red.)

Schuttersgilden in de Noordelijke Nederlanden II

DE ORDONNANTIES

In de Noordelijke Nederlanden kreeg omstreeks 1400 de verhouding tussen schuttersgilden en stedelijke overheid haar schriftelijke neerslag. Voor die tijd zijn de schuttersordonnanties vrijwel de enige bronnen die bewaard zijn gebleven. Zij behelzen daarbij slechts het optreden der schutters naar buiten toe. Dit is weliswaar de meest wezenlijke kant van de schuttersgilden, maar de interne zaken blijven daardoor in het verborgene. In deze ordonnanties kunnen met inachtneming van lokale verschillen, enkele gemeenschappelijke trekken in organisatie en ontwikkeling der schuttersgilden worden waargenomen.

Zo blijkt in alle steden het stadsbestuur zich een vrij grote zeggenschap over de schuttersgilden voor te behouden. Dit is te begrijpen, want een gewapende burgermacht kan behalve een steun, ook een bedreiging voor de gevestigde macht betekenen. Daarom werd het aantal leden van de schutterij

vastgelegd en diende de keuze van de leden der schuttersgilden door het stadsbestuur te worden goedgekeurd. Bovendien werd van de schutters in geval van nood verlangd dat zij het stadsbestuur te hulp kwamen. Uit alle ordonnanties blijkt dat de leiding der schuttersgilden in nauwe relatie tot het stadsbestuur stond. In sommige steden werden een of meer stadsbestuurders als “hoge deken” van een schuttersgilde of als “schutmeester” aangesteld. Elders was de band wat minder hecht en konden de schutters zelf hun dekens, vindere, hoofdmannen of homans kiezen, al moesten deze dan wel ten overstaan van het stadsbestuur de eed afleggen.

HET UITERLIJK VERTOON

In geen enkele ordonnanatie ontbreken bepalingen over de kleding der gildebroeders. Dit was een onderwerp waaraan bijzondere waarde werd gehecht, het geen ook uitkomt in de kleurrijke keuzes. Bonte kraaien werden de schutters wel genoemd waarbij wij ons wel iets kunnen voorstellen als we de felle, agressieve kleuren van de laken voor de schutters in de stadsrekeningen terugvinden. De schutterskleding bestond uit een hoofdbedekking, de kaproen of kovel en een schutsrok of tabbaard. De kaproen kon prachtig zijn versierd met zilverkleurig borduurwerk. Deze was dan ook een geliefd geschenk voor hoge gasten op de schuttersfeesten en een passende beloning voor de winnaar bij het papegaaischieten. Ook de schutsrok of tabbaard was rijk geborduurd en dit versiersel vormde zo'n belangrijk kenmerk dat de franse term daarvoor, *parure*, tot *pallure* verbasterd, wel voor het gehele kledingstuk gebruikt werd. Vooral de mouwen waren van borduursel voorzien, meestal met het embleem van het

Geborduurde voetboog op schuttersrok, 1533.

gilde of het wapen van de stad. Dit kostte veel geld en de verleiding om oude mouwen aan nieuwe rokken te zetten moet groot zijn geweest, gezien de geldboete die daarop stond.

De kleuren van de kleding wisselden regelmatig, soms zelfs jaarlijks. Meestal werd het ene jaar de kaproen en het andere jaar de rok vernieuwd. De hoofdlieden bepaalden hoe de kleding er het komende jaar uit zou zien: “so sullen die hooftlyuden van den schutters huer nyewe schutterscaproens een palmdaghe op haer hooft hebben ende een ygelick schutter sall syn schutterscaproen selve copen ende betaelen ende een paesdaghe op sijn hooft hebben van zulck een maecsel als die hooftlyuden voergemaect hebben”. Het dragen van deze kleding was een voorrecht. Indien schutters zich onwaardig gedroegen, zoals wanneer zij in 's-Hertogenbosch “openbaerlijke woekerden, voercoep deden (dat wil zeggen hun waar verkochten voor het tijdstip waarop dit was toegestaan) in overspel of in onwitten saten, met ledige wiven omgingen”, dan werden zij bij wijze van schorsing gedwongen hun kaproen af te leggen.

Ordonnantie uit 1617.

Tegenover de bemoeienis met de kleding van de overheid stond veelal een financiële tegemoetkoming. Gelijke kleding maakte de kans op vergissingen in het heetst van de strijd geringer en onderstreepte de verbondenheid der gildebroeders. Vooral de kaproen was daarvan het symbool. In eigen kring was de gildebroeder verplicht om “met sijdentabbaerde vander laetster paluere” de begrafenis van een medegildebroeder en de mis op de naamdag van de schutspatroon bij te wonen in de kerk waar het gilde een altaar voor hun beschermheilige onderhield. Op het jaarlijks hoogtepunt in het gildeleven, het papegaaischieten, dienden de schutters eveneens in feestkledij te verschijnen.

Kaproen uit Dordrecht, 1622.

HET PAPEGAAISCHIETEN

Het “upwaarts-schieten”, naar een vogel op een staak of aan de wiken van een molen, dateert van lang voor het ontstaan der schuttersgilden. Homerus geeft al een beschrijving van het schieten op een levende duif, die aan een scheepsmast was gebonden, tijdens de lijkspeken voor de door de Trojanen gedode Patroclus.

Het papegaaischieten dat altijd in nauw verband met de schutterij beschreven wordt, is echter geen exclusieve bezigheid der schuttersgilden geweest. Anderen hebben dit spel ook beoefend, hetzij legaal, zoals het schippersgilde in Zutphen, hetzij illegaal, zoals blijkt uit de in keurboeken opgetekende verboden op het schieten naar de vogel. Het vogelschieten was echter bij alle schuttersgilden een jaarlijks hoogtepunt en door hen is het in ieder geval tot in onze tijd in ere gehouden.

Het feest vond plaats in het voorjaar, meestal omstreeks Pinksteren en kan als een van de vele meifeesten worden beschouwd. Het is niet duidelijk waarom juist op een papegaai geschoten werd. Deze vogel met de Oosterse naam raakte door de kruistochten

Koningszilver van het Sint Barbaragilde, Bostel.

in West-Europa bekend en werd vanwege zijn exotische uiterlijk geliefd in adellijke kring. Het is niet ondenkbaar dat via deze weg de papegaai in het burgerlijk milieu is beland en dat een bont versierde vogel van hout of klei ten slotte een aantrekkelijk doelwit werd voor de schutterspijlen. De schutterskoning werd betrokken bij het bestuur van het gilde en hij genoot allerlei, van plaats tot plaats verschillende voorrechten. Bij het onthalen van zijn medebroeders kwam de koning echter soms op zulke hoge kosten, dat daaraan van stadswege paal en perk werden gesteld. De telkens in de stadsrekeningen terugkerende uitgaven voor het papegaaischieten geven aan dat dit feest voor de gehele stad een feestelijk gebeuren was. Uit dergelijke rekeningen bleek dat ook muzikanten en toneelspelers aan de festiviteiten deelnamen. Het kon daarbij ook gebeuren dat het feest door de overheid beperkt werd in de duur. Tijdens de morgenspraak, die voorafging aan het papegaaischieten, werd door de hoofdlieden of homans, overliden of trossiers rekening en verantwoording over het financiële

Het up-waarts schieten.

beleid afgelegd. De schietoefeningen op het doelenterrein waren minder spectaculair dan het papegaaischieten.

Deze oefeningen hadden vaak de vorm van een wedstrijd, waarop geld kon worden ingezet; een gezamenlijke maaltijd besloot de dag. Gedurende de periode van Beloken Pasen tot Sint-Bavendag (1 oktober) werd meestal eenmaal per maand geoefend. Hierop is de benaming maen(t) scut gebaseerd, die ook gebruikt werd als er eenmaal per week of om de week werd getraind.

Ook het aantal gildebroeders groeide en het bleek nodig hen in kavels of rotten te verdelen, zodat niet allen tegelijk op de schietbaan waren. De rotten werden geleid door een hoofdman, homan of rotmeester; het aantal schutters per rot liep uiteen van tien tot vijftieng man. Vermoedelijk is ter vergemakkelijking van de communicatie, bij de verdeling in rotten de wijk bepalend geweest.

Bron: *Schutters in Holland, kracht en zenuwen van de stad*. Uitgeverij Waanders, Zwolle.

Van de Henk de With, erehoofdman van het Sint Martinus en Sint Antoniusgilde uit Lexmond, kreeg de redactie de volgende reactie op het artikel Schuttersgilden in de Noordelijke Nederlanden, onder kopje ‘Schuttersgilden verkrijgen rechten’, 55e jaargang nr.2/2008 pagina 53:

In 1394 was, naast de reeds genoemde deelnemers aan het toernooi in Doornik, ook het gilde van Lexmonde uitgenodigd. Dat dit vermeld wordt is voor het gilde erg belangrijk, omdat het bij de heroprichting in 2005 de begindatum 1394 op het hoofdvandael heeft geplaatst. De bron waaruit geput werd komt via Frank van Loon uit: ‘Berigten van het historisch gezelschap te Utrecht, tweede stuk 1848 blad 111 met verwijzing naar 4 A.G. Chotin Historie de Tournai 1357. Het gilde van Lexmond is bijzonder trots met het feit, dat het na diverse heroprichtingen nog steeds bestaat en ingeschreven is bij de kring Maasland.

De Gildetrom

Magazine van de Noord-Brabantse schuttersgilden

AFLEVERING 1

Tekst foto omslag (voorzijde)
Activiteitenbesluit 1

Ter inleiding

PETER VAN KUIJEN
Taalkundig niet correct..... 3

Reportage

JOKE VAN GILS
Kringgildedag Loon op Zand 4

Algemeen

JACK GOUDSMITS
Milieuvergunning permanente locatie vervallen ..6

Reportage

NIELS VAN DE VEN
Boek/DVD landjuweel 2008 verschenen.....8

Dialect

AD LOUWERS
De Guld en ikke.....9

Kringnieuws

Kwartier van Oirschot
Keizer in Sint Oedenrode.....10
Jaarvergadering Sint Jorisgilde Oostelbeers10
Het Onze Lieve vrouwe en de Heilige
Willibrordusgilde onthult gedenksteen10
Nieuwe gildekoning in Casteren..... 10

Kempenland

Huldiging Leo van der Sangen 11
Vijfendertigste Zilveren Brabantkruis..... 11
Twee jubilarissen in Tongelre
(Peter van Kuijen)11
Kasteel Doorn heeft een
nieuwe Vorst 12
Impressie van de Kringgildedag
te Son en Breugel op zondag
7 juni 2009..... 12
Beschermvrouw Eugenie Baken-Broekhuijse
gehudigd 13
Gerrit Wijnants vijftig jaar gildebrouder... 13
Nieuw koning Marco Hendriks 13

Peelland

Huub van den Bergh weer koning
Beekse Schut..... 14
Speciaal zilveren schild voor Deurnese gilde ... 14
Peter Klerkx prolangeert Koningstitel..... 14
Koning in Helmond 14
Christian van Someren winnaar D'n Tram 15
Willibrordusdag bij Sint Willibrordusgilde Bakel
Keizerlijk gezin binnen Sint Jorisgilde Gemert;
driemaal koningschap kinderen Van den Eijnde
Sint Willibrordusgilde neemt afscheid van
beschermvrouw 16

Maasland

Statiedag met wisselbeker-verschieting Sint
Ambrosiusgilde (Nobert van Buul)16
Vier bomentoernooi bij het Sint Ambrosiusgilde
(Nobert van Buul)..... 16

Geslaagd buurttoernooi in Vorstenbosch
(Jan van den Broek) 17
Teeravond Sint Antonius Abt met vijftigjarig
lid Gerrit Somers (Marc Somers) 17
Drie generaties gildezusters in Vorstenbosch
(Marc Somers) 18
Installatie gildeheer pastoor Frits Ouwers
in Nistelrode (Jan van der Avoort) 18
Herinneringsschild voor gilde Sint Antonius
en Sint Sebastiaan 18
Gildepromotie in Udenhout (Frans Vriens) 19
Sint Barbaraviering Dinther zondag
zes december 2009 (Hans de Visser) 19
Mark Callaars opnieuw koning
Sint Barbaragilde (Paul Wonders) 19
Sint Barbaragilde Veghel zwaait nieuwe
Commissaris van de koningin toe (Paul Wonders)
20
Teerdag bij gilde Sint Catharina Vught
(Thijn van de Sande) 20
Statiedag in Rosmalen 20
Kalkoenschieten bij Sint Crispinus &
Sint Crispinianus (Jos van de Snepscheut) 20
Statiedag gilde Sint Crispinus & Sint
Crispinianus Besoijen (Jos van de Snepscheut) 21
Wijding Hubertusbroodjes bij gilde
Sint Hubertus in Berkel (Wim Adams) 21
Bezoek gildebroeders Berkel open dag
Trappistinnenklooster Koningsoord Arnhem
(Wim Adams) 21
Sint Hubertuskapel in Drunen als dooplocatie
(Jos Kerks) 22
Koning Drunen opgehaald buiten de
gemeentegrens (Jos Klerks) 22
Veertig jaar leidinggeven aan een gilde!
(Rob Weijtmans) 22
Gildeleden verzorgen "levende kerstgroep"
(Johnny van der Leest) 23
"Wii-en" bij gilden in Gemonde
(Johnny van der Leest) 23
Koningschieten Gilde Sint Lambertus te
Maren-Kessel (Gerard van Schijndel) 24
Nieuwe Hoofdman Gilde Sint Lambertus
Maren-Kessel (Gerard van Schijndel) 24
Afsluiting schietcompetitie
Sint Sebastiaangilde Oisterwijk
(Jack Goudsmits) 24
Essche gilde viert patroonsdag
met kinderen van gelijknamige
basisschool (Leo Konings) 25
Nieuwe vaandrig
Sint Sebastiaangilde Oss
(Hannie Hamers-Heessen) 25

Land van Cuijk

Familie Nouwens schenkt Dionysiusbeeld aan gilde
Heijen 26
Jos Verbeeten krijgt hoofdmanstaf 26
St. Anthonisgilde plaatst unieke kerststal op Brink .
27

Baronie & Markiezaat

Sprundelse schutter kampioen
kruisboogcompetitie 27
Kringonderscheiding voor

Ad Coppens 27

Jeugd

Jeugdvendeliërs van Sint Joris en
Sint Sebastiaan Heukelom succesvol
(Anthony Wehmeijer) 28
Jeugdvendeliërs Sint-Joris Goirle in de prijzen .. 28
Jeugdwisselschild voor Rick van Groesen
(Harrie Bruins) 29
Installatie jeugdeden Sint Sebastiaangilde
Bergen op Zoom/Borgvliet (Rien de Krom) 29
PETER VERSCHUREN
Vendelfeest voor jeugd bij Sint Bavo Raamsdonk ..
30

In Memoriam

Kwartier van Oirschot

Sint Barbara & Sint Joris, Bostel
Jacques Heusschen 32
Sint Antonius Abt, Liempde
Theo Timmermans 32
Sint Joris, Moergestel
Sjef op 't Hoog 32
Sint Brigida, Netersel
Frans Alemans 32
Toon Couwenberg 33
O.L. Vrouw en H. Willibrordus, Wintelre
Harrie Coolen 33

Kempenland

St. Catharina & St. Barbara, Leende
Willem van Meijl 32
Sint Anna, Nuenen-Dorp
Ludo Thomasse 33
Sint Catharina, Son
Henk van Wijk 33

Peelland

Sint Margaretha, Aarle-Rixtel
Joris Hendriks 32
Sint Antonius Abt, Lierop
Karel van den Bogaard 32

Maasland

Sint Hubertus, Berkel
Jan Verdaasdonk 32
Sint Antonius-Sint Sebastiaan, Haaren
John Elissen 32
Sint Joris, Helvoirt
Albert Verbeek 32
Sint Blasius, Heusden
Cees Kuis 32
Kees bol 32
Sint Antonius Abt, Nuland
Mari van Bakel 33

Federatienieuws

Activiteitenbesluit 33
Deelname aan wedstrijden 33

Varia

Aan alle overheden van onze gilden 33
Landjuweel 2010 in Vlimmeren (B) 33
Overleden (Charel Baeyens) 33
Kringnieuws 33

INDEX

JAARGANG 57-2010

Kringgildedag Middelbeers	33
Advertentie Gildetrom	13, 17, 23, 28
Advertenties	2, 31, 34, 35
Gildekleintje	16, 29
Agenda NBFS	36

AFLEVERING 2

Tekst foto omslag (voorzijde)	
De doedelzakspeler en het gilde of schutterij	37

Ter inleiding

PETER VAN KUIJEN	
Doedelzakspeler... een functie binnen het gilde?	39

Reportage

SAT-COMMISIE	
75 jaar Gildekring Maasland 1935-2010	40

Federatienieuws

Vademecum 2010	41
Adreswijziging Vereniging	
Brabantse Gildeschutters	41
Activiteitenbesluit	41

Uit den oude doos

Eerste nationale gildedag	42
---------------------------	----

Persbericht

75 jaar Noordbrabantse Federatie	
van Schuttersgilden	43

Algemeen

TOON GROOT	
Schietterrein in de "Rooie Hoek" verleden tijd	44

Kringnieuws

Kwartier van Oirschot

Eerste jubileum winterschieting in Oirschot	46
Pro Ecclesia voor Kees van der Heyden	46
Toon van Dongen veertig jaar gildebroeder	46
Zilveren statiedag in Moergestel	46
Jan van Rooij neemt afscheid als hoofdmans	47
Jubilarissen bij gilde Broederschap	
van Onser Lieve vrouw	47
Statiedag Sint Sebastiaan, Tilburg	47

Kempenland

Burgemeester van Eindhoven eredenken	
Sint Martinusgilde Tongelre	48
Tweede koningstitel voor Arold Kersten	48
Nieuwe hoofdmans en uitbreiding	
van de overheid	48
Patroondag bij gilde Heeze	49

Peelland

De Brabantse avonden van kring Peelland	49
Sint Antoniusgilde Beek heeft nieuw erelid	50
Teerdag 2010 bij Gilde van sint Antonius Abt,	
Lierop	50
St. Leonarduskapel in ere hersteld	50
St. Leonardusgilde viert haar patroonsdag	51
Wisseling van wacht bij St. Willibrordusgilde Bakel	51
Jaarvergadering St. Leonardusgilde Beek en Donk	51

Maasland

Verkeerde foto (Peter van Kuijen)	52
Nieuws uit Nuland (Mark van der Dussen)	52
Gilde Sint Antonius Abt Vorstenbosch laat nieuw	
hoofdvandael inzegenen (Marc Somers)	52
Een fraai geschenk van Jan Kerkhof	52
(Ton Vorstenbosch)	52
Bijzondere Teerdag in Udenhout (Frans Vriens)	53
Fred van den Berg Bernhezerkoning 2010	
(Fred van den Berg)	53
Vijf jubilarissen Sint Barbaragilde Dinther	

(Hans de Visser)	53
Standaardpaard Unita overleden (Paul Wonders)	54
Nieuw gildehuis Sint Barbaragilde officieel	
geopend (Paul Wonders)	54
Luchtbuuskampioen 2009/2010 bij gilde	
Besoijen (Jos van de Sneyscheut)	54
Nieuwe gildebroeder voor Besoijen of Drunen?	
(Jos van de Sneyscheut)	55
Voor de zesde keer koning Sint Crispinus & Sint	
Crispinianus (Jos van de Sneyscheut)	55
Statiedag gilde Sint Hubertus Berkel	
(Wim Adams)	55
Nieuwe puntenkoning	
Sint Hubertusgilde Drunen (Jos Klerks)	55
Aanbieding keizerschild aan keizer uit	
Enschot-Heukelom (Anthony Wehmeijer)	56
Oisterwijks gilde vierde statiedag	
(Jack Goudsmits)	56

Land van Cuijk

Zevenjubilarissen St. Antonius Abt Gilde	
litterswijk	56
Witte Donderdagviering St.-Jacobusgilde	
Zeeland	57

Baronie & Markiezaat

Weer een koninklijke onderscheiding in	
Ter Heijden	57

Jeugd

Kaderdag Hoge Schuts te Nuland	58
Vier gildekinderen gedoopt	59

Algemeen

KAREL BRÜSEWITZ EN JAN GONDRIE	
De doedelzakspeler en het gilde of schutterij	60

LEO KONINGS

Essche gilde ouder dan gedacht	60
--------------------------------	----

Varia

Jan Mesprijs 2009 uitgereikt	62
Koninklijke onderscheiding voor	
bestuurslid Stichting De Gildetrom	63

Reportage

JOYCE VAN DER ZALM	
Gilde Sint-Bavo opent nieuwe Gildeseizoen 2010	
met een bezoek aan de Bierbrouwerij de	
koningshoeven in Berkel-Enschot	63

RICHARD DE VISSER

Na jaren weer klaar wakker	64
----------------------------	----

In Memoriam

Kwartier van Oirschot

Sint Sebastiaan, Diessen	
Jos van Oort	68
Sint Monulphus en Gondulphus,	
Knegsel Lambert van der Weijst	68
Sint Joris, Middelbeers	
Harrie van Eeten	69
Sint Catharina, Moergestel	
Hein Bruurs	69
Sint Joris, Oirschot	
Evert Beekmans	69
Sint Jozef, Vessem	
Bert Joosten	69

Kempenland

Sint Martinus van het Heilig Sacrament,	
Dommelen Marietje Staals	68
Riek Dekkers	68
St. Catharina en St. Barbara, Leende	
Willem van Meijl	68

Peelland

Sint Margaretha, Aarle-Rixtel	
Henk Nooijen	68
Sint Willibrordus, Bakel	
Jan Beekmans	68
Sint Hubertus, Liessel	
Frans van den Eijnden	68

Maasland

Sint Joris, Berlicum	
Jan Vorstenbosch	68
Sint Barbara, Dinther Rien Verkuijlen	68
Sint Antonius-Sint Sebastiaan,	
Haaren Sjel de Benis	68
St. Antonius Abt-St. Catharina, Nistelrode	
Harrie van der Heijden	69

Sint Antonius Abt, Nuland

Piet Clement	69
--------------	----

Sint Barbara, Veghel

Jan van Lankveld	69
Bart van de Donk	69

Land van Cuijk

Sint Dionysius, Heijen	
Henk Artz	68

Advertentie Gildetrom	49, 53, 58
Advertenties	38, 57, 67, 70, 71
Gildekleintje	41, 56
Het kost maar 5 euro	57

Agenda NBFS	72
-------------	----

AFLEVERING 3

Tekst foto omslag (voorzijde)	
Vendelijs succesvol in Berkel	73

Ter inleiding

KAREL BERKHOF	
'De Enquête'	75

Reportage

MARISCA VAN LIER	
Vendel en Muziek, een geweldig festijn in Oss	76

KOOS BEENEN

Gildehuis Sint Jorisgilde op feestelijke	
wijze geopend	77

MEVROUW KLERKS

Afscheid nemen in Broederschap	
en saamhorigheid	78

JAN VAN GELOOVEN

Vijfenzeventigste verjaardag	
Kring Kwartier van Oirschot	79

Varia

Tweehonderd woorden!	79
Aanlevering foto's	79

Kringnieuws

Kwartier van Oirschot

Verkeerde naam	80
320 jaar gildebroeders	80
Jubilarissen bij Sint Joris, Oirschot	80
Koningschieten:	
Verrast of verwacht?	80
Sint Jorisgilde Tilburg aanwezig bij inzegening	
standbeeld mgr. Bekkers	80
gilde eert trouwe gildebroeders	81
geen keizer bij Sint Sebastiaan, Hoogeloon	81

INDEX

JAARGANG 57-2010

Kempenland

Twee gouden jubilarissen in Gestel	82
Koningschieten bij Sint Martinusgilde Tongelre	82
Koninklijke onderscheiding	
Dinie van de Voort	82
Koninklijke onderscheiding J.J. Teunisse	83
Jubilering leden in Nederwetten	83
Toon van de Linden koning	84
Drie jubilarissen bij Sint Catharinagilde Son	84
Win van Rijssel koning	85
Gildekoning in Maarheeze	85
Jean Coenen veertig jaar lid	
Sint-Joris Zesgehuchten	85
Nieuw vaandel Sint petrus Banden Schaft	86
Jac Hakkens onderscheiden	86
Jubileum gildebroeders	86
Ledenwerving via Haoneschieten	87
Jo Mollen tweede maal koning	
Onze Lieve Vrouwe Gilde Eersel	87
Onze Lieve Vrouwegilde Zeelst huldigt jubilaris	87

Peelland

Henk Honings koning Sint Antoniusgilde Stiphout	88
Verbroedering tussen drie gilden	88
Martien van Santvoord zestig jaar gildebroeder	88
Fred Luijben koning Sint Catharinagilde Helmond	89
Eerste gildezilver Kring Peelland voor bazuinblazen	89
Sint Jansviering en Erekoningschieten	89
Jubilaris bij Sint Hubertusgilde Liessel	90
Erelid bij het Sint Hubertusgilde Liessel	90
Van tamboer tot koning en omgekeerd	90
Koninklijke onderscheiding Toon Bergh	90
Gildebroeder Klaas van der Zanden geïnstalleerd	91
Jo Vluggen koning gilde Sint Agatha Boekel	91

Maasland

Koningschieten Sint Antonius Abt, Vorstenbosch (Marc Somers)	91
Opening jeu de bouleshal (Marc Somers)	91
Henk Maas koning Gilde Sint-Catharina (Annie Maas-van Dijk)	92
Beeld Sint-Catharina krijgt plaats in Rosmalense Sint-Lambertuskerk (Andre Colijn)	92
Koning Gilde Sint-Catharina/ Sint - Joris, Rosmalen (Ria Vogels)	92
Opening nieuw stadhuis in Waalwijk (Jos van de Snepscheut)	93
Nieuwe koning in Drunen (Marjolijn Langens-van Spaandonk)	93
Sint-Hubertusgilde Loon op Zand is trots op Maxima! (Melvin van Tiggelen)	93
De Bertus van Balkom wisselbokaal en een plein naar hem vernoemd (Rob IJpelaar)	94
NBFS-Kruisboog op wip schieten (Maarten Mertens)	94
Twee jubilarissen Sint-Jorisgilde, Helvoirt (Hans van den Broek)	94
Gilden Crans Gestel heeft nieuwe koning (Johnny van der Leest)	95
Koningschieten in Elshout (Haico Klerks)	95
Twee federatietitels behaald door Gemonde gildeleden (Johnny van der Leest)	95

Land van Cuijk

Koningen bij St. Anthonis Beers	96
St. Anthonis en St. Nicolaasgilde Groeningen wint ereprijs	96
Pinksteren 2010 bij St. Anthonis en St. Nicolaasgilde Groeningen	96
Theo van Haare erelid	96
Kringgildedag 2010 grandioos evenement	97
Koningschieten St. Jacobusgilde Zeeland	97
Nieuw koning Sint Matthiasgilde Oploo	97
Nieuwe koningen Onze Lieve Vrouwe	

Gilde Holthees	98
Wind maakt strijd koning St. Antoniusgilde in St. Anthonis extra spannend	98
Zestigjarig priesterschap gildepriester koninklijke Sint Willibrordusgilde Geijsteren	98
Opening gildeterrein St. Antoniusgilde te St. Anthonis	99

Baronie en Markiezaat

Kringdag Baronie en Markiezaat geslaagd	99
Regiowipverschieting in Alphen	100
Nieuwe koning Sint Hubertus Leur	100
Cloutverschieting in Raamsdonk	100

Ingezonden

HANS DE VISSER	
Gildedag van kring Hoge Schuts 2011 "De uitdaging"	101

Jeugd

Spectaculaire start gildeseizoen 2010 voor jeugd	102
Jeugdkoning in Drunen	102
Jeugd ontmoet elkaar in Sprundel	103
Vendeliers van Sint Joris en Sint Sebastiaan, Enschoot-Heukelom succesvol in Berkel	103

Varia

Verslagboek 15 ^e Gildecongres	104
Landjuweel Oirschot 1980	104

Reportage

DAVID KOENEN	
Over vier jaar heeft Gilde Sint Jan Baptist Sprundel een keizer!	106

In Memoriam

Gildekeizer Wim van Dijk, een voorbeeld voor iedereen	107
---	-----

Het wapen van Kring Baronie en

Markiezaat	107
------------	-----

In Memoriam

Kwartier van Oirschot

Sint-Willibrordus, Casteren	
Theo Fabrie	108
Kees Klessens	108
Sint-Joris, Goirle Gerrit de Kruijf	108
Sint-Catharina, Hilvarenbeek	
Ad van Onzenoort	108
Sint-Joris, Hooge-Mierde	
Drika van den Borne-van Gisbergen	108
Sint-Joris, Hoogeloorn	
Wil Coppelmans	108
Heilig Sacrament, Hulsel	
Miet van der Heijden-Roest	108
Sint-Antonius Abt, Liempde	
Mevrouw Antonie van Boeckel van Rumpt	109
Sint-Brigida, Netersel	
Arie Zielhorst	109

Kempenland

Sint-Jan Baptist, duizel	
Miet Kox – van Montfort	108
Heilig Kruis, Gerwen	
Theo van den Velden	108
Sint-Nicolaas, Valkenswaard	
Frits Prinsen	109
Sint-Joris, Zesgehuchten	
Jean Coenen	109

Peelland

Sint-Margaretha, Aarle-Rixtel	
Jan van Roij	108
Sint-Joris, Someren	

Wim Bankers	109
-------------	-----

Maasland

Sint-Hubertus, Drunen	
John Strijk	108
Sint-Antonius Abt – Sint-Catharina, Nistelrode	
Jan zegers	109
Sint-Barbara, Veghel	
Jan Ebeling	109

Baronie en Markiezaat

Sint-Antonius Abt, Terheijden	
André Bruijns	109

Advertentie Gildetrom	78, 83, 101
Advertenties	74, 99, 105, 110, 111
Het kost maar 5 euro	99

Agenda NBFS	112
-------------	-----

Aflevering 4

Tekst foto omslag (voorzijde)	
Uitvoering Scholenproject tijdens Kringdag Peelland	113

Ter inleiding

PETER VAN KUIJEN	
Er valt veel te lezen	115

Reportage

RENE VAN HAL	
Gilde-pelgrimage 2010: Inspiratie, emotie en reisplezier	116

Federatienieuws

Jubileumuitgave De Gildetrom	117
Gevonden	117
Hertog Jan	117

Varia

Pelgrimage 2010	117
-----------------	-----

Reportage

FRANS VRIENS	
NBFS Kampioenschap geweerschieten bij Sint Joris Vlokhoven	118

JEROEN BIERENS

Groot Brabants gildenfeest 2010 in Hakendover België	119
--	-----

Kringnieuws

Kwartier van Oirschot

Sjef Hooijen koning gilde Sint Joris Middelbeers	120
Koningschieten bij Sint Joris Tilburg	120
Lambertusgilde huldigt beschermheer Piet de Rooij	120
Odulphusgilde Best wint in Kalmthout	120
Trouwe gildebroeder bij Gilde Sint Monulphus en Gondulphus Knegsel	120
Vrouwelijke koning bij het Heilig Sacramentsgilde Hulsel	121
Harry Kloppenburg koning Sint Sebastiaan Lage Mierde	121
180 jaar gildebroederschap bij Sint Sebastiaan Oirschot	121
Troonswisseling bij Gilde Sint Sebastiaan Oirschot een feit!	122
Nieuwe hoofdmans Sint Sebastiaan Oirschot	122
Adrie Burgers nieuwe hoofdmans Gilde St. Sebastiaan & Barbara	122
Gemeentegildeverschieting kermismaandag	123
Koningschieten in Wintelre	123
Opening nieuw gildehuis Wintelre	123

INDEX

JAARGANG 57-2010

Kempenland

Sint-Catharinagilde Tongelre heeft een Brit als koning! (Peter van Kuijen) 124
 Piet van den Heuvel koning in Stratum 124
 St. Anna Gilde Nederwetten heeft een nieuwe koning 124
 Leroy Tijs koning in Mierlo 124
 Sint Catharinagilde Eindhoven-Stad 125
 Nieuwe koning bij het gilde 125
 Theo Duivenoorden 'koning der Genneperparken' .. 125
 Nieuwe koning Heilig Kruisgilde Gerwen 126
 Een beschermvrouw voor het Heilig Kruisgilde 126
 Vier gildebroeders zestig jaar lid 126
 Ad van Mierlo opnieuw koning 127
 Peter Bax jr. koning 127
 Marco Hendriks Intergildekoning
 Groot-Valkenswaard 127
 Koningschieten gemeente Bergeijk 128
 Willy Obbing koning Sint-Martinusgilde Waalre 128
 Het Gilde Sint Petrus Banden
 Schaft heeft een nieuwe koning 128
 Peter van de Ven tweede keer op rij koning 129
 Koningschieten bij St. Lucia, Steensel 129
 zes jubilarissen 129

Peelland

Jos Gruijters Laarbeekkoning 130
 Een nieuwe koning in Deurne 130
 Sint Antonius Abt Deurne huldigt elf jubilarissen 130
 Frans Sijbers verlengt koningstitel 130
 Een "De Koning" koning 131
 Iwan van Bussel winnaar van D'n Tram 131
 Sint Jorisgilde Asten 550 jaar 131
 Ger van de Ven Broederschapdrager 131
 Zilveren Sint-Joris uitgereikt 132
 Wederom vrouwelijke koning bij St. Jorisgilde Someren 132
 Jan Huijbers, koning van het gilde Sint Leonardus 2010 132
 Nieuwe koning voor Gilde St. Margaretha 132
 Huldigingen bij gilde in Aarle-Rixtel 133
 Hennie Fransen koning in Vlierden 133
 Klaas van der Zanden koning, Jan de Koning erekoning
 Sint Servatius Gilde Lieshout 133

Maasland

Sint Ambrosiusgilde Baardwijk opent nieuw schietterrein met onderkomen (Norbert van Buul) 134
 Teerdag met twee jubilarissen (Norbert van Buul) 134
 Nieuwe koning voor Sint Ambrosiusgilde Baardwijk (Norbert van Buul) 134
 Sint Ambrosiusgilde neemt herinneringsschild in ontvangst (Norbert van Buul) 134
 Rienie van Breugel koning Gilde Sint Anthonius en Sint Barbara 135
 Schieten om twee koningen in Nistelrode 135
 Installatie koning Adriaan van Wanrooy 135
 Sint Brabaragilde Dinther binnen twee uur twee koningen rijker (Hans de Visser) 135
 Verschieting "Keizer Jos Geerts schild" in Gemonde (Johnny van der Leest) 136
 Jaarlijks 'onderonsje' Besoijen-Drunen (Jos van de Snepscheut) 136
 Essche gilde huldigt jubilarissen (Leo Konings) 136
 Nieuwe koning Sint Antonius en Sint Sebastiaan Haaren (Bert van de Wiel) 137
 Wim Pullen koning gilde Sint Joris van Onsenoort en Nieuwkuijk (Karin van de Putten-Pullen) 137
 Koningschieten Sint Blasius, Heusden (Robert Janssen) 137
 Wederom een mijlpaal voor Sint Joris Udenhout (Rob Weijtmans) 137

Henk Maurix koning

Sint Barbara Gilde Veghel 138
 Bart Franken Kampioen 2010 (Thijn van de Sande) 138
 Sint Catharina Schuts Vlijmen heeft nieuwe koning (Toon Groot) 138
 Harriette van Rixtel koningin van ere (Thijn van de Sande) 138
 Gilde Sint Catharina gastvrij onthaald in Doornik, België (Thijn van de Sande) 139
 Vughtse gilden schieten om wisselschild (Thijn van de Sande) 139
 Drie generatie gildebroeders- en zusters
 Sint Antonius Abt, Vorstenbosch (Marc Somers) 139
 Uniek trio al 155 jaar actief bij gilde
 Sint Joris Berlicum (Ad van Lith) 140
 Gemonde gilden krijgen "Scriptie" aangeboden (Johnny van der Leest) 140
 Verbroederen en ontmoeten (Johan Vriens) 140

Land van Cuijk

Wel koningin, geen keizer voor Sint Theobaldusgilde Overloon 141
 Will Fransen vijftig jaar gildebroeder
 Gilde Salvator Mundi Oeffelt 141
 Gemeentekoningschieten
 Boxmeer te Beugen 141
 Opening Sint Jacobuskapel in Zeeland 142
 Vrije Gildedag Blitterswijk 142
 Negen jubilarissen tijdens het 25 jaar bestaan
 Sint Lambertusgilde Huisseling 142

Baronie & Markiezaat

Titel van Koninklijk voor Het Verbond van Sint Jorisgilden 143
 Federatieve onderscheiding voor Will Manieën (Rien de Krom) 143
 Monumentenweekend Bergen op Zoom 144
 Vendel, trom, bazuin en standaardrijden toernooi (Rien de Krom) 144
 Nieuwe koning Gilde Sint Willibrordus Klein-Zundert 144

Algemeen

MARIA VAN DER LAAK
 Hoofdlidendag 2010 145

Jeugd

Aanbieding nota "Franje of Fundament" (Rien de Krom) 146
 Wie de jeugd heeft... en driemaal is scheepsrecht 146

ILSE OPSTEEN EN WIM VAN OIJEN

Uitvoering scholenproject tijdens Kringgildedag Peelland 2010 in Gemert 147

gilde Sint Joris & Sint Sebastiaan op bezoek bij de Hertog Jan-school Moergestel (Jeroen Bierens) 148

Reportage

HANS PENNING
 Opening expositie Gildentrots op Brabants zilver in Museum Kempenland 150

Ingezonden

HENK VAN DEN BROEK
 Wat je in de enquête al niet Tegenkomt 152

Algemeen

Ontvangst Ambassadeurs op het provinciehuis 154

Reportage

Gilde Sint Sebastiaan Bergen op Zoom/Borgvliet bezoekt gildekamer te Brugge 154

JOHN BOEREN

Nieuwe burgemeester van Tilburg onthaald. 155

In Memoriam

Kwartier van Oirschot

Sint Joris, Hoogeloon
 Wil Coppelmans 156
 Heilig Sacrament, Hulsel
 Jan Roest 156
 Sint Sebastiaan, Oirschot
 Jan Copal 157
 Sint Joris, Tilburg
 Gerard van Casteren 157
 Sint Dyonisius, Tilburg
 Sjef Kuipers 157

Kempenland

Heilig Sacrament, Bergeijk
 Fien Daris-Jeudens 156
 Sint Joris, Gestel en Blaarthem
 Mario van de Vorst 156
 Sint Martinus, Luijkgestel
 Thijs Hendricks 156
 Sint Lambertus, Meerveldhoven
 Johan Kouwenberg 156
 Sint Martinus, Tongelre
 Toine van de Nobelen 157
 Mevrouw Smits van Oyen-van Rijckevorsel 157

Peelland

Sint Antonius, Beek
 Ger Thijssen 156

Maasland

Sint Hubertus, Berkel
 Cees Vromans 156
 Piet Vromans 156
 Sint Hubertus, Loon op Zand
 Marius Leermakers 156
 Antonius Abt, Nuland
 Tonnie Voets 157
 Sint Barbara, Veghel
 Jan Driessen 157
 Sint Catharina, Vught
 Dien van Hoogwaarden 157

Land van Cuijk

Sint Antonius en Sint Nicolaas, Groeningen
 Harrie Cremers 156
 Sint Lambertus, Milsbeek
 Sjef Laemers 157
 Sint Jacobus, Zeeland
 Jan Broeren 157

Baronie & Markiezaat

Sint Sebastiaan, Hoogerheide
 Piet de Graaf 156

Advertentie Gildetrom 128, 143, 145
 Advertenties 114, 149, 158, 159
 Het kost maar 5 euro 158
 Agenda NBFS 160